

KONFERENCEČNÍ MATERIÁLY – Zranitelný spotřebitel a normy 2016

Seznam příložených dokumentů:

- Pozvánka včetně programu
- Závěry z konference a tisková zpráva
- Prezentace přednášejících
- Otevřený dopis – předklad a originál
- Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o přístupnosti internetových stránek subjektů veřejného sektoru
- Fotodokumentace
- Listiny přihlášených účastníků

Srdečně Vás zveme na národní konferenci Zranitelný spotřebitel a normy

Zaměření: Definice zranitelného spotřebitele, úloha normalizace, zohlednění potřeb zranitelného spotřebitele v normách a technických předpisech. Konference je určena ke zviditelnění normalizace a spotřebitelského sdružení ve vztahu k ochraně zranitelného spotřebitele

Datum a čas konání: Čtvrtek, 5. května 2016, od 09:00 hod, účast na konferenci je zdarma

Místo konání: Hospodářská komora hl. m. Prahy, Nám. Fr. Kafky 7, Praha 1 **Program:**

9:00 Prezence

9:30 Zahájení, úvodní slova

Ing. Libor Dupal, ředitel SČS,
Ing. Jiří Kratochvíl, ředitel odboru technické normalizace, Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)

9:40 **Prezentace á 20 min včetně krátké diskuze (moderace: Libor Dupal)**

- 1 Ing. Andrea Peková, ÚNMZ: Příklady zohlednění potřeb zranitelných spotřebitelů v technických normách
- 2 Ing. Dagmar Lanzová, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR: Přístupnost prostředí a ČSN
- 3 Magdalena Bambousková, Dis., CIMTO, s.r.o.: Obaly na nebezpečné věci ve vztahu k dětem a seniorům
- 4 Tomáš Belinger, Martin Burian, VARI, a.s.: Zkušenosti aplikace technických norem z praxe - normy v zahradní technice a jejich harmonizace v rámci EU

11:00 – 11:30 **Občerstvení**

- 5 Petr Kumstát, AVAZ Děčín, Centrum služeb a pomoci: Zkušenosti aplikace technických norem z praxe
- 6 Ing. Milan Badal, Český institut pro akreditaci, o.p.s.: Úloha ČIA při zajištění kvality posouzením třetí stranou
- 7 Ing. Libor Dupal, SČS,: Normativní metodiky pro zajištění přístupnosti v normách - zkušenosti a praxe, Mgr. Věra Strnadová, Ing. Martin Novák, ČUN: Bariéry z pohledu osob se sluchovým postižením
- 8 Závěrečná diskuze, shrnutí, závěr konference

12:50 Ukončení

13:15 - 14:15 **Tisková konference**

Registrace: Ing. M. Byrtusová - byrtusova@regio.cz, tel. 261 263 574.

Závěry z národní konference Zranitelný spotřebitel a normy

Sdružení českých spotřebitelů (SČS), ve spolupráci s dalšími partnery, s podporou z Programu švýcarsko-české spolupráce, pořádalo dne 5. května 2016 v prostorách Hospodářské komory hl. m. Prahy, Nám. Fr. Kafky 7, Praha 1 národní konferenci na téma Zranitelný spotřebitel a normy, s cílem zviditelnění normalizace a spotřebitelského sdružení ve vztahu k ochraně zranitelného spotřebitele.

Předmětem prezentací a diskuze byly: definice zranitelného spotřebitele, úloha normalizace ve vztahu k zohlednění potřeb zranitelného spotřebitele v normách a technických předpisech, spolupráce mezi zainteresovanými stranami a orgány státní správy, zapojení do normalizace.

Souhrn přednášejících a přednášek:

- Ing. Jiří Kratochvíl, ředitel odboru technické normalizace, Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ), úvodní slovo
- Ing. Andrea Peková, ÚNMZ: Příklady zohlednění potřeb zranitelných spotřebitelů v technických normách, Ing. Dagmar Lanzová, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR: Přístupnost prostředí a ČSN
- Magdalena Bambousková, Dis., CIMTO, s.r.o.: Obaly na nebezpečné věci ve vztahu k dětem a seniorům
- Ing. Martin Novák, Mgr. Věra Strnadová, Česká unie neslyšících: Bariéry z pohledu osob se sluchovým postižením
- Tomáš Belinger, Martin Burian, VARI, a.s.: Zkušenosti aplikace technických norem z praxe - normy v zahradní technice a jejich harmonizace v rámci EU
- Petr Kumstát, AVAZ Děčín, Centrum služeb a pomoci: Zkušenosti aplikace technických norem z praxe
- Ing. Milan Badal /Ing. Jozef Kučera, Český institut pro akreditaci, o.p.s.: Úloha ČIA při zajištění kvality posouzením třetí stranou
- Ing. Libor Dupal, SČS: Normativní metodiky pro zajištění přístupnosti v normách - zkušenosti a praxe

Následně byly témata a závěry konference přiblíženy na tiskové konferenci médiím.

Závěry k tématu zranitelný spotřebitel: zajištění přístupnosti prostřednictvím norem

1. Na evropské i globální úrovni je a jistě bude přijímána řada dokumentů, které zahrnují problematiku přístupnosti¹. Je při tom důležité mít na zřeteli takové vymezení definice a přístupu k různým aspektům zranitelnosti, aby byl **důsledně oddělován přístup ke zranitelnosti spotřebitele obecně** (každý spotřebitel je v tržních vztazích ve značné míře zranitelný) **od zvlášť zranitelných spotřebitelů**, kterými se rozumí zejména **děti, senioři a osoby se zdravotním postižením**.

SČS k tématu vymezení pojmu zranitelný spotřebitel vydalo v roce 2015 publikaci: Zranitelný spotřebitel – kdo to je, jak ho chránit? ([Zde](#)²).

¹ **Přístupnost** (accessibility) „míra, ve které mohou být výrobky, systémy, služby, prostředí a vybavení používány lidmi z populace s nejširším rozsahem vlastností a schopností, aby bylo dosaženo stanoveného cíle ve specifikovaném kontextu používání“

² <http://www.konzument.cz/users/publications/10-top-normy/194-zranitelný-spotřebitel-kdo-to-je-jak-ho-chránit.pdf>

2. Přístup dle odstavce 1 se doporučuje uplatňovat též na národní úrovni v technické normalizaci, ale i při tvorbě národních politik a legislativy, kde to bude vhodné.
3. Mělo by se daleko intenzivněji prosazovat, aby všechny návrhy právních předpisů a norem, na evropské i na národní úrovni, které mají dopad na pohodu spotřebitelů, obsahovaly **posouzení přístupnosti**, ve vztahu k „předvídatelnému použití“. To se týká jak bezpečnosti s ohledem na řádnou implementaci směrnice o obecné bezpečnosti (potažmo zákona č. 102/2001 Sb. v platném znění), tak všeobecné použitelnosti výrobků a služeb zvláště zranitelnými spotřebiteli. Přítomní zástupci osob se sluchovým postižením poskytli více příkladů, jak je např. důležitá světelná signalizace pro neslyšící při používání elektrospotřebičů aj. výrobků.

K tomu SČS vydalo metodickou publikaci Přístupnost výrobků a služeb pro zvláště zranitelné spotřebitele (obsah a funkce norem) ([Zde](#)³). Publikace obsahuje i „checklist“, který umožní vyhodnocení a posouzení, zda předpis či norma splňují požadavky přístupnosti.
4. Velmi zásadní je též účinné uplatňování a vymáhání platných předpisů a širší využívání technických norem, které případně širokou formu přístupnosti zahrnují, ale v praxi se neaplikují. Jako příklady byly uvedeny přístupnost prostředí, přístupnost ve vlcích a další.
5. Zůstává výzvou, že předpisy a normy zpracovávané na podporu bezpečnosti výrobků na evropské úrovni jsou často zaměřeny na hlavní skupiny spotřebitelů a nepokrývají dostatečně potřeby zranitelných spotřebitelů, anebo ty druhé i cíleně vylučují. Na konferenci bylo poukázáno na příklad, kdy Iniciativy připravené Evropskou komisí mohou následně při projednávání s členskými státy doznat i zásadního odklonu od původního záměru. Je to i případ návrhu nové **směrnice týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů**. Z tohoto důvodu dvacítko evropských organizací a subjektů oslovila národní orgány zodpovědné za projednávání návrhu směrnice s apelem, aby přístupnost byla ve směrnici zajištěna. Signatáři apelují, aby (mimo jiné) všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby byly přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
6. Z diskuze na konferenci vyplývá, že zapojení spotřebitelů do procesů technické normalizace je v ČR prostřednictvím SČS a Kabinetu pro standardizaci, o.p.s. na vysoké úrovni, včetně reprezentace spotřebitelů na evropské úrovni (ANEC) či mezinárodní úrovni (ISO COPOLCO). Bylo ale poukazováno na mnoho problémů, které dokládají, že toto zastoupení by mělo být dále posilováno a zohledňování zájmů zvláště zranitelných spotřebitelů a jejich přístupnosti k výrobkům, službám, prostředí účinněji zohledňováno.
7. Ukázalo se, že komunikace mezi některými zainteresovanými stranami (zastřešující organizace zdravotně postižených osob, ale výrobci z řad malých a středních podniků) a národním normalizačním orgánem, resp. s technicko-normalizačními komisemi nejsou vždy optimální. Samotná konference některé vazby posílila a SČS a Kabinet nabídly prostřednictvím pro další nápravu. Kritika byla vyjádřena k nepřehlednosti a i k případným chybám ve Věstníku ÚNMZ.
8. Účastníci konference doporučují, aby ve smyslu principů evropské normalizace byly reformovány struktury národního normalizačního orgánu tak, aby byla posílena úloha zainteresovaných stran, zde zejména spotřebitelů, v řídicích orgánech tohoto orgánu.

V Praze, dne 2016-05-05

Ing. Libor DUPAL

³ <http://www.konzument.cz/users/publications/10-top-normy/197-pristupnost-vyrobku-a-sluzeb-pro-zvlast-zranitelne-spotrebitele-obsah-a-funkce-technicky-norem.pdf>

Tisková zpráva Sdružení českých spotřebitelů, z.ú.

Publikace a národní konference

K POSÍLENÍ PŘÍSTUPNOSTI PROSTŘEDNICTVÍM NOREM

Praha, 5. 5. 2016; „V zásadě je každý spotřebitel za určitých podmínek zranitelný, resp. tvoří ve většině vztahů na trhu tzv. slabší smluvní stranu. Hovoříme-li o zvláštním postavení osob se zdravotním postižením, seniorů, ale také třeba dětí, zdůrazňujeme proto ochranu „zvlášť“ zranitelných spotřebitelů“, vysvětluje Libor Dupal, ředitel Sdružení českých spotřebitelů (SČS).

SČS se po řadu let programově zaměřuje na bezpečnost dětí a na zájmy osob zdravotně postižených či starších osob v běžném životě. Technické normy mohou být vhodným nástrojem pro zajištění bezpečnosti výrobků a služeb a také jejich kvality, jejich **PŘÍSTUPNOSTI PRO VŠECHNY**, a to bez ohledu na schopnosti a věk spotřebitelů. Normy totiž stanovují, jakým způsobem jsou výrobek nebo služba navrženy a poskytovány před tím, než jsou uvedeny na trh.

„Zůstává výzvou, že normy zpracovávané na podporu bezpečnosti výrobků na evropské úrovni jsou často zaměřeny na hlavní skupiny spotřebitelů a nepokrývají dostatečně potřeby zranitelných spotřebitelů, anebo ty druhé i cíleně vylučují!“, zdůrazňuje L. Dupal

Iniciativy připravené Evropskou komisí mohou následně při projednávání s členskými státy doznat i zásadního odklonu od původního záměru. Je to i případ návrhu nové **směrnice týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů**. Z tohoto důvodu dvacítko organizací a subjektů oslovila národní orgány zodpovědné za projednávání návrhu směrnice s apelem, aby přístupnost byla zajištěna. Pracovní překlad otevřeného dopisu přikládáme, originál je k dispozici na našich stránkách [Zde](#)¹.

K tématu zajištění přístupnosti prostřednictvím norem vydalo SČS publikaci, která si klade za cíl popsat, jak za pomoci dosud vydaných mezinárodních normativních dokumentů vytvářet technické normy a podobné dokumenty týkající se výrobků a služeb tak, aby zohledňovaly co nejvíce potřeby různých spotřebitelů, i těch zvlášť zranitelných. Publikace je vystavena [Zde](#)².

Tato tisková zpráva se zveřejňuje při příležitosti tiskové konference připravené v návaznosti na národní konferenci k tématu (5.5.). Své zkušenosti na konferenci předali zástupci normalizačního orgánu (ÚNMZ), organizací pro zdravotně postižené, zkušebnictví a akreditace, či z výroby. Program konference je vystaven [Zde](#)³.

Publikace i konference jsou realizovány s podporou Programu švýcarsko-české spolupráce.

¹ http://www.top-normy.cz/users/files/temata-norm/10-chovani-trhu-i/14_OtevrenyDopis-csen.pdf

² <http://www.konzument.cz/users/publications/10-top-normy/197-pristupnost-vyrobku-a-sluzeb-pro-zvlast-zranitelne-spotrebitelne-obsah-a-funkce-technicky-norem.pdf>

³ http://www.top-normy.cz/users/files/temata-norm/10-chovani-trhu-i/14_Pozvanka_Konference_Zranitelny-spotrebitel.pdf

Závěry k tématu zranitelný spotřebitel: zajištění přístupnosti prostřednictvím norem

1. Na evropské, možná i globální úrovni bude pokračovat hledání řešení týkající se vymezení definice a přístupu k různým aspektům zranitelnosti a za druhé řešení zaměřené na identifikaci a zvýšení povědomí o různých aspektech zranitelnosti v rozdílných oblastech politiky. Doporučuje se, aby byl **důsledně oddělován přístup ke zranitelnosti spotřebitele obecně od zvlášť zranitelných spotřebitelů**.
2. Tento přístup se doporučuje uplatňovat např. v normalizaci či při tvorbě národních politik a legislativy, kde to bude vhodné.
3. Mělo by se zajistit, aby všechny návrhy právních předpisů a norem, na evropské i na národní úrovni, které mají dopad na pohodu spotřebitelů, obsahovaly **posouzení přístupnosti**.
4. Doporučuje se přijmout kroky ke sladění pojetí bezpečnosti v sektorové výrobní legislativě s pojetím dle směrnice o obecné bezpečnosti výrobků („předvídatelné použití“).
5. **Základní požadavky k zahrnutí do směrnice o přístupnosti veřejných webových stránek**
 - a. Všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby by měly být přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
 - b. Většina digitálního obsahu je nyní k dispozici na mobilních zařízeních a prostřednictvím mobilních aplikací; směrnice proto musí zajistit přístupnost obou aplikací - webových i mobilních.
 - c. Většina online procesů vyžaduje interakci s dokumenty ke stažení; ty by měly být přístupné rovněž.

Kontakt:

Ing. Libor Dupal

Ředitel (statutární orgán)

SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ, z. ú./ CZECH CONSUMER ASSOCIATION

DIČ: CZ00409871, IČ: 409871

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice ([zde](#))

tel.: +420 261263574, cell: +420 602561856

e-mail: spotrebitel@regio.cz; dupal@regio.cz; www.konzument.cz;

Sdružení českých spotřebitelů, z.ú. (SČS) si klade za cíl hájit oprávněné zájmy a práva spotřebitelů na vnitřním trhu EU a ČR, přičemž zdůrazňuje preventivní stránku ochrany zájmů spotřebitelů: „Jen poučený spotřebitel se dokáže účinně hájit“. SČS působí v řadě oblastí - pokrývají odbornosti ve vztahu ke kvalitě a bezpečnosti výrobků včetně potravin, technické normalizaci a standardizaci, kvalitě a bezpečnosti služeb včetně služeb finančního trhu aj.

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice; +420 261263574, spotrebitel@regio.cz; www.konzument.cz

Příloha k tiskové zprávě

Otevřený dopis z 10. března 2016 ke třístrannému jednání o evropské směrnici týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů

Pozn.:

S ohledem na vývoj projednávání nové směrnice týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů sepsala zhruba dvacíťka evropských organizací, subjektů a osob se vztahem k hendikepovaným osobám dopis, ve kterém apeluje, aby potřeby „zvláště zranitelných spotřebitelů“ byly v evropské směrnici náležitě zohledněny.

Dopis byl adresován evropským i národním orgánům členských států, které se na vývoji předpisu podílejí.

Přinášíme pracovní překlad dopisu s tím, že adresáti i podepsaní jsou v plném rozsahu uvedeni v originále, který rovněž přikládáme.

Sdružení českých spotřebitelů

Obracíme se na vás, abychom veřejně vznesli své obavy ohledně nedávných návrhů Rady, které výrazně snižují rozsah zmíněné směrnice.

Důrazně namítáme proti dalekosáhlým výjimkám navržených Radou, neboť ty by bránily milionům občanů v přístupu k digitálnímu obsahu a službám, které dnes každý občan vnímá jako samozřejmost. Apelujeme na členské státy, aby zajistily 80 milionům osob se zdravotním postižením a 150 milionům starších lidí, kteří žijí v Evropské unii, aby měli rovný přístup k digitálnímu trhu a veřejným službám poskytovaných on-line občanům v EU.

Rovný přístup k informacím je lidským právem zakotveným v Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením (UNCRPD). Rovný přístup k on-line veřejným službám, bez ohledu na subjekt, který poskytuje tyto služby, je něco, na co má každý evropský občan nárok.

Je nepřijatelné přijmout legislativu, která by odmítala potenciálně milionům občanů přístup k digitálnímu světu, ve kterém dnes žijeme. Je nepřijatelné legalizovat digitální překážky, které by vyloučily miliony lidí z plného zapojení ve společnosti.

Dále uvádíme základní požadavky, které považujeme za nezbytné zahrnout do směrnice:

- Všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby by měly být přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
- Většina digitálního obsahu je nyní k dispozici na mobilních zařízeních a prostřednictvím mobilních aplikací; směrnice proto musí zajistit přístupnost obou aplikací - webových i mobilních.

- Většina online procesů vyžaduje interakci s dokumenty ke stažení; ty by měly být přístupné rovněž.

Dále se domníváme, že přístupnost se musí stát základním předpokladem, kdykoliv jsou použity veřejné prostředky na financování rozvoje webových stránek, digitálního obsahu, mobilních aplikací nebo jiného digitálního obsahu či softwaru v souladu s požadavky stanovenými v UNCRPD a směrnice EU o veřejných zakázkách z roku 2014. Veřejné prostředky by neměly být použity na financování obsahu, který nezajišťuje přístupnost.

Fragmentace mezi národními předpisy a normami snižuje výhody jednotného digitálního trhu pro firmy i spotřebitele s postižením či starší spotřebitele. Je zapotřebí harmonizovaného přístupu ke zvýšení sociálních přínosů, snížení nákladů a stimulace inovací. Čím více výjimek bude ve směrnici povoleno a čím více bude omezena její působnost, tím bude méně efektivní harmonizace.

Žádáme také, aby ministři zajistili, že ustanovení v této směrnici budou skloubena a sladěna s budoucím Evropským aktem o přístupnosti. Je zásadní, aby žádné základní služby a služby obecného zájmu nebyly z její působnosti vyloučeny.

Technologie konvergují, web, non-web a software jsou neustále propojeny. Evropská norma o přístupnosti informačních a komunikačních technologií (EN 301 549) byla přijata v roce 2014. Jsme přesvědčeni, že tato norma by měla být plně využita pro účely této směrnice.

Aby tato právní úprava cosi změnila a měla smysluplný vliv, je nutné, aby měli uživatelé účinné právo na nápravu. Solidní vymáhání musí zahrnovat určení zodpovědných národních orgánů pro dozor, včetně pokut, které by byly efektivní, přiměřené a odrazující.

Apelujeme proto na ministry, aby zajistili, že pověří své vyjednávací týmy, aby prosazovaly práva občanů při projednávání ustanovení výše zmíněné směrnice s členy Evropského parlamentu.

Věříme, že vlády by měly pracovat na zajištění toho, že každý může mít prospěch z digitální revoluce. Ačkoli mnoho osob se zdravotním postižením a starších lidí se setkává s překážkami ve fyzickém světě, není důvod vytvářet nové překážky v digitálním světě. Žádáme ministry, aby využili tuto jedinečnou příležitost změnit lidské životy milionům občanů se zdravotním postižením a starším osobám, lidem, kteří by měli prospěch z širšího přístupu k digitálním veřejným službám a užili si tak svých základních práv, jakožto i práva vnitřního volného trhu a poskytování služeb. Apelujeme na ministry, aby učinili naši společnou budoucnost plně integrovanou.

Nikdo by neměl být vyčleněn.

Podpisy:

(viz originální text)

Podklad do sborníku konference

1. Kdo jsou „zranitelní spotřebitelé“?

1.1. Základní myšlenka pojmu „průměrný spotřebitel“

Evropské spotřebitelské právo a politiky jsou založeny na pojmu „průměrný spotřebitel“. Tento koncept byl vytvořen Soudním dvorem EU (viz známý případ *Gut Springenheide and Tusky*¹). Soud uplatnil při rozhodování o tom, zda jsou praktiky obchodníků pro spotřebitele klamně, objektivní právní kritérium, a to tzv. „**standard průměrného spotřebitele**“. Jedná se o spotřebitele, o kterém lze **důvodně předpokládat, že je běžně informovaný, přiměřeně pozorný a obezřetný**.

Je otázkou, zda takto popsany ukazatel průměrného spotřebitele není nastaven pro mnoho případů příliš vysoko. To by totiž vedlo ke škodlivému vývoji v rámci EU: národním soudům se ukládá povinnost předpokládat, že spotřebitel je (vždy) informovaný, pozorný a obezřetný a tudíž mu může být přiznána nižší ochrana. Spotřebitelé často nemají dostatek času ani sklon zkoumat nabídky tak, jak se od nich dle takto aplikovaného práva očekává. Důsledkem je vznik nepoměru mezi způsobem, kterým právo řeší poškození spotřebitele a praktikami, které skutečně spotřebitele v praxi poškozují. Obecná definice Evropského soudního dvora proto neodpovídá realitě většiny spotřebitelů a přeceňuje vlastnosti typického spotřebitele.

V této souvislosti stojí za to podívat se za hranice Evropy. Kanadský Nejvyšší soud nedávno přijal pozoruhodné rozhodnutí: zamítnutím rozsudku nižšího odvolacího soudu, který vycházel při formulaci svého stanoviska z obvyklých kanadských standardů průměrného spotřebitele – velmi podobných standardu EU – zavedl nový, realitě více odpovídající a spotřebitelsky orientovaný koncept pro měření možné nespravedlnosti obchodních praktik. Uvádí se v něm, že „**průměrný spotřebitel je osoba, která je důvěřivá a nezkušená a při prvním přímém kontaktu s reklamou jako celkem nevěnuje příliš pozornosti tomu, co se jí nabízí**“.

1.2. Zranitelný spotřebitel

Mezinárodní normalizační organizace si tématu a pojmu zranitelný spotřebitel všímá především se zaměřením na zvýšené riziko (spotřebitele) ke zranění či jiné fyzické újmě. Např. Pokyn ISO/IEC 51 Bezpečnostní hlediska - Směrnice pro jejich začlenění do norem, (jehož zavedení do českého řádu před časem zajišťoval Kabinet pro standardizaci), vymezuje pojem takto: **zranitelný spotřebitel (vulnerable consumer) je spotřebitel, který by mohl být vystaven většímu riziku škody způsobené výrobky nebo systémy v důsledku svého věku, úrovně gramotnosti, fyzické nebo duševní kondice nebo omezení, nebo neschopnosti posoudit informace o bezpečnosti výrobku**.

Naproti tomu Pokyn ISO/IEC 71 Směrnice pro zohlednění přístupnosti v normách, který se zaměřuje komplexně na tuto problematiku, zranitelného spotřebitele již nepotřebuje definovat, neboť pro účel této normy se jedná již pro příliš obecnou úroveň. Norma však definuje „**odlišné uživatele**“, což jsou „**jedinci s odlišnými schopnostmi a vlastnostmi nebo s potřebami na přístupnost**“. Pro některé účely tato definice může stačit i pro vymezení zranitelného spotřebitele. Citovaný pokyn, který je identicky zaveden v EU jako Pokyn CEN/CENELEC 6, je naprosto zásadní podklad nejen pro tvůrce norem, ale je určen i výrobce, konstruktéry, poskytovatele služeb atd. Podává podrobný návod, jak v různých situacích a případech formulovat a zajistit odpovídající požadavky na přístupnost. Věřme, že bude brzy také samotný dokument přístupný v českém prostředí, tedy v našem jazyku.

Norma ISO 26000:2100 „Pokyny pro oblast společenské odpovědnosti“ definuje **zranitelnou skupinu** jako „**skupinu osob se společnou charakteristikou nebo několika společnými charakteristikami, které mohou být základem diskriminace nebo nepříznivých sociálních, ekonomických, kulturních, politických nebo zdravotních okolností a způsobují, že se jim nedostává prostředků k zajištění jejich práv nebo jiných možností využívat rovných příležitostí**“.

¹ Case C-210/96 *Gut Springenheide and Tusky* [1998] ECR I-4657;

Existují i další pokusy o definování zranitelného spotřebitele. Osoba „zranitelná“, je **osoba, kterou lze snadno a rychle poranit či jí způsobit újmu na zdraví, protože zranitelnost zahrnuje také koncepci rizika** (Komise OSN pro sociální rozvoj²). Například děti jsou zranitelné, neboť si často neuvědomují nebezpečí, kterým jsou vystaveny.

V kontextu, tak jak ho principálně vnímá vydavatel, představují **zranitelné skupiny spotřebitelů děti, starší osoby a zdravotně postižené osoby, v zásadě osoby se sníženou schopností pohybu a orientace**. Obsah „zranitelnosti spotřebitele“ tedy souvisí nepochybně s věkem (na jedné straně děti a naopak starší osoby), stejně jako se schopnostmi (fyzickými a duševními), což je reflektováno také v politických dokumentech citovaných výše (Je politická vůle?).

S obezřetností vnímáme, že obsah „zranitelnosti spotřebitele“ je zdůrazňován ve spojitosti se **specifickými vnějšími okolnostmi, za kterých spotřebitelé jednají a výrobek či služby používají, jako jsou hospodářské a finanční podmínky nebo sociální zranitelnosti**. Proč s obezřetností?

Např. německá legislativa zahrnuje širší definici pojmu „zranitelní spotřebitelé“ než evropská směrnice o nekalých obchodních praktikách. Zahrnuje obchodně nezkušené spotřebitele a spotřebitele, kteří mají obavy nebo jsou pod tlakem³. Také BEUC, evropská spotřebitelská organizace, prosazuje stanovisko, které bylo silně zohledněno ve výše citovaném postoji ECCG: „Každé odvětví samozřejmě uplatňuje ke skupinám tvořeným „zranitelnými spotřebiteli“ svůj vlastní přístup. Přejížděné životní události (dětství, nemoc....) nebo tržní faktory (informační asymetrie, tržní síla, vykořisťující motivování dodavatelů a složité produkty/transakce, vzdělání...) a také nepřístupná prostředí, systémy, produkty a služby činí spotřebitele zranitelnými.“

A editor této publikace se následně obává situace, kdy vyhodnotíme, že spotřebiteli nebylo při nákupu výrobku zcela dobře, a proto byl více zranitelný. Nebo mu mimořádně došly peníze, a jednal proto v afektu a emocích, a byl tedy opět více zranitelný. Snadno se tak dostaneme do již výše naznačeného chápání, že vlastně každý průměrný spotřebitel je (tu více, tu méně) zranitelný a to je zcela proti zájmům skutečně zranitelných spotřebitelů – dětí, seniorů či osob s fyzickými a duševními hendikepy.

1.2.1. Závěr

Pokud tedy nedokážeme (a to občas skutečně nedokážeme) se vyhnout zdůraznění **obecné zranitelnosti každého průměrného spotřebitele**, považujeme za žádoucí, ne-li nezbytné aplikovat koncept podle praktik zaměřených na skupinu **zvláště** zranitelných spotřebitelů, tak jak je to již učiněno ve směrnici o nekalých obchodních praktikách: „Obchodní praktiky, jež mohou podstatně narušit ekonomické chování pouze určité jednoznačně vymezené skupiny spotřebitelů, kteří jsou z důvodu **duševní nebo fyzické slabosti, věku nebo důvěřivosti zvláště zranitelní takovou praktikou nebo produktem**, který propaguje, způsobem, který může obchodník rozumně očekávat, se hodnotí z pohledu průměrného člena dané skupiny.“

Shrnuto, ve vztahu k našemu záměru považujeme za vhodné používat sousloví „**zvlášť zranitelný spotřebitel**“, který je **všeobecně dítě, senior či osoba se zdravotním postižením** za podmínek popisovaných a diskutovaných výše.

2. Specifické aspekty ve vztahu ke zvlášť zranitelným spotřebitelům

2.1. Určené a předvídatelné použití výrobku

Z pohledu spotřebitele, a zejména zranitelných spotřebitelů, neodpovídá existující koncepce „určeného použití“ reálným životním situacím a opomíjí očekávání spotřebitelů v dnešním světě. Určené - zamýšlené použití totiž nezahrnuje specifická, ale existující rizika, kterým mohou být zejména zranitelní spotřebitelé vystaveni. Většina technických předpisů a norem se ale odkazuje právě na určené použití. Přesto v oblasti technických předpisů existují výjimky. Je to směrnice o bezpečnosti hračkách hraček, která pracuje s žádoucím pojmem „předvídatelné použití“: „**Hračky** ani chemické

² Zpráva z Workshopu expertů o způsobech a prostředcích posílení sociální ochrany a omezení zranitelnosti, Komise OSN pro sociální rozvoj, listopad 1997 (E/CN.5/1998/5) p. 4.

³ Prof. Dr. H. Schulte-Nölke, S. Charlton and W. Vos, „Vulnerable consumers in German Law“, in Compilation of Briefing Papers on Consumer Vulnerability, 2012, p. 53.

látky a směsi v nich obsažené **nesmějí ohrozit bezpečnost ani zdraví uživatelů** nebo třetích osob **při používání určeným způsobem nebo způsobem předvídatelným s ohledem na obvyklé chování dětí, ...**“⁴. Je zřejmé, že dítě může použít výrobek i jiným způsobem, než jak to výrobce zamýšlí a určuje.

Spotřebitelé jsou názoru, že (zvláště) zranitelní spotřebitelé mohou být účinně ochráněni pouze, pokud výrobce při navrhování výrobků plně zohlední jejich předvídatelné chování. Je proto cílem spotřebitelů, aby byly takto postupně upraveny i další technické předpisy EU týkající se výrobků, které sice nejsou určeny dětem, ale ke kterým mají děti běžně v domácnostech přístup. Jedná se hlavně o směrnice o radiových a telekomunikačních zařízeních a směrnice o zařízeních nízkého napětí⁴, ale i další. Tento záměr odpovídá zajištění souladu technických předpisů se směrnicí o obecné bezpečnosti výrobků⁵, ve který hovoří o „rozumně“ předvídatelných podmínkách použití, tedy i pro skupiny zranitelných spotřebitelů.

Ve stejném smyslu a logice spotřebitelé na čele s ANEC argumentují, ba přímo bojují za odstranění „klauzule o vyloučení“. Např. oblast působnosti EN 60335 byla donedávna stanovena takto: „Obecně se nevztahuje na osoby (včetně dětí), kterým jejich fyzické, sensorické nebo duševní schopnosti, či nedostatek zkušeností a znalostí brání v bezpečném používání spotřebiče bez dohledu nebo instruktáže“. V rámci revize např. následujících norem se ANEC podařilo dosáhnout úspěchu a zohlednit v textu bezpečnost dětí, starších osob a osob se zdravotním postižením: EN 60335-2-2 (vysavače), 2-3 (elektrické žehličky), 2-6 (sporáky, varné panely, trouby), 2-7 (pračky), 2-23 (spotřebiče pro ošetřování pokožky a vlasů), 2-52 (spotřebiče pro ústní hygienu).

S ohledem na výklad evropského práva chceme zdůraznit ve vztahu k aplikaci směrnice o obecné bezpečnosti výrobků, resp. zákona o obecné bezpečnosti výrobků⁶ následující: V případech, kdy příslušný specifický právní předpis (vezmeme za příklad směrnici, potažmo nařízení o zařízeních nízkého napětí) nezahrnuje ve svých požadavcích všechna známá rizika a nebezpečí, platí zajištění uvedení bezpečného výrobku na trh směrnice, potažmo zákon o obecné bezpečnosti výrobků. Pokud tedy specifický předpis nezahrnuje rizika související s rozumně předvídatelným použitím, které vyžaduje předpis o obecné bezpečnosti, musí je výrobce stejně zajistit, aby splnil požadavky nejen specifického právního předpisu, ale i přísnější požadavky obecné bezpečnosti.

Zkušenost nám říká, že s aplikací evropského práva ve smyslu popisu uvedeného v předcházejícím odstavci, je mnoho problémů a nedorozumění. Spotřebitelé tedy jistě upřednostňují, aby technické předpisy byly co nejkomplexnější. A v daném případě tedy, aby již sami zahrnovaly i předvídatelné použití výrobku. Možnost samoregulace průmyslu s využitím norem by měla být doplněna povinností poskytovat nejvyšší možnou úroveň ochrany spotřebitelů, která je ekonomicky možná a dosažitelná.

2.2. Výrobky lákavé pro děti

Nedostatek specifických požadavků na bezpečnost v legislativě týkající se výrobků lákavých pro děti vzbuzuje obavy, a to především proto, že děti jsou mezi všemi spotřebiteli nejzranitelnější.

Existující definice zapalovačů lákavých pro děti může být základem pro definici nebo společný přístup v rámci legislativy EU (jako je směrnice o obecné bezpečnosti a další směrnice – např. směrnice o zařízeních nízkého napětí, směrnice o radiových a telekomunikačních zařízeních či směrnice o kosmetických přípravcích). Zde je ona definice: „Zapalovačem lákavým pro děti se rozumí zapalovač, jehož design se jakýmkoli způsobem podobá jinému předmětu běžně považovanému za lákavý nebo určený pro děti mladší 51 měsíců“.

Kromě zavedení definice se jeví také potřeba stanovení specifických bezpečnostních požadavků na tyto výrobky, které zohledňují zvláštní rizika, kterým jsou děti vystaveny, a to díky své zranitelnosti. I když akceptujeme, že ne všechny výrobky s vlastnostmi lákavými pro děti představují pro děti riziko, myslíme si, že by měly být zpracovány zvláštní zákonné požadavky s cílem zajistit, že tyto výrobky jsou opravdu bezpečné. Zejména v rámci „obecné bezpečnosti“ by mělo být explicitně požadováno,

⁴ Směrnice 1999/5/ES, Směrnice 2006/95/ES.

⁵ Směrnice 2001/95/ES

⁶ Zák. č. 102/2001 S. v platném znění

aby kdykoliv výrobek projevuje vlastnosti lákavé pro děti, musí být pro děti bezpečný za jakýchkoliv podmínek použití a předvídatelného nesprávného použití.

Z hlediska nás spotřebitelů není akceptovatelné, aby výrobci omezili svou odpovědnost na pouhé oznámení v návodech pro použití, že výrobek nebyl navržen pro účely, pro které se dá jeho použití předvídat, v tomto případě pro kontakt s dětmi díky svému vzhledu, který je pro děti lákavý.

2.3. Digitální prostředí

Spotřebitelé jsou obecně zranitelnější vůči nekalým obchodním praktikám obchodníků na Internetu a je obecně nezbytné zlepšit v tomto ohledu jejich ochranu. O to významněji to platí pro zvláště zranitelné spotřebitele.

Obchodníci mohou snadněji než v off-line prostředí využít možnosti a omezení těchto komunikačních prostředků a poskytovat matoucí reklamu a informace před uzavřením smlouvy. Tento problém se týká především obchodů s využitím mobilních telefonů, kdy vzniká riziko, že se podmínky nezobrazí na malé obrazovce mobilního telefonu (např. poskytování úvěrů prostřednictvím SMS je problematické).

Internetové stránky využívající profilovací marketingové metody a metody založené na chování nesmějí být zaměřeny na děti a mladé lidi. Je třeba nastavit dodatečná pravidla na ochranu dětí a dalších zranitelných spotřebitelů – zejména kvůli jejich nedostatečně kritickému úsudku a nedostatečným znalostem marketingových metod.

Zejména je třeba zakázat praktiky vyžadující od dětí souhlas s použitím jejich údajů pro účely marketingu před tím, než získají přístup ke službě a mohou ji využít. Děti a mladí lidé nemohou dát informovaný souhlas, neboť se od nich nemůže vyžadovat, aby přečetli a pochopili velmi složité podmínky/prohlášení o ochraně údajů.

Kromě toho by na zranitelné spotřebitele neměla být zaměřena reklama týkající se tabákových výrobků, drog, alkoholu, pornografie, zdravotního stavu, hazardních her nebo jiných citlivých oblastí, například pokud jde o marketing zaměřený na ty, kteří jsou postiženi nemocí, marketing využívající finančních poměrů nebo osobního přesvědčení.

Na internetu jsou spotřebitelé rostoucí měrou vystaveni on-line profilování. Škodlivým důsledkem takových praktik by mohla být nedostatečná kontrola osobních údajů, nedostatek transparentnosti při jejich využívání, cenová diskriminace a omezená možnost volby. Proto by způsoby udělení souhlasu pro online zacílení a profilování spotřebitelů měly být flexibilní a uživatelsky vstřícné – zejména když stále nejsou k dispozici nezávislé studie týkající se reakce evropských spotřebitelů na tyto praktiky a jejich dopadů.

Konečně je pak třeba zabývat se rizikem tzv. „digitální propasti“, která způsobuje skutečnou nerovnost mezi spotřebiteli, a to zejména pokud jde o spotřebitele s postižením a starší spotřebitele. Přístup k internetu je třeba považovat za „univerzální službu“.

3. Závěry, doporučení směry dalšího konání

- a) Na evropské, možná i globální úrovni bude pokračovat hledání řešení týkající se vymezení definice a přístupu k různým aspektům zranitelnosti a za druhé řešení zaměřené na identifikaci a zvýšení povědomí o různých aspektech zranitelnosti v rozdílných oblastech politiky. Doporučuje se, aby byl důsledně oddělován přístup ke zranitelnosti spotřebitele obecně od zvláště zranitelných spotřebitelů.
- b) Tento přístup se doporučuje uplatňovat např. v normalizaci či při tvorbě národních politik a legislativy, kde to bude vhodné.
- c) Mělo by se zajistit, aby všechny návrhy právních předpisů a norem, na evropské i na národní úrovni, které mají dopad na pohodu spotřebitelů, obsahovaly posouzení dopadů na spotřebitele včetně vyhodnocení dopadu na jednotlivé zranitelné skupiny, a to na základě projednání se zástupci spotřebitelů.

- d) Doporučuje se přijmout kroky ke sladění pojetí bezpečnosti v sektorové výrobní legislativě s pojetím dle směrnice o obecné bezpečnosti výrobků („předvídatelné použití“).

Zdroje

Indikativní seznam

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (...)
- ISO/IEC Guide 50:2014 Safety aspects — Guidelines for child safety in standards and other specifications
- TNI Pokyn ISO/IEC 51 76 3503 Bezpečnostní hlediska - Směrnice pro jejich začlenění do norem
- GUIDE 71 Guide for addressing accessibility in standards
- TNI Pokyn ISO/IEC 51 76 3503 Bezpečnostní hlediska - Směrnice pro jejich začlenění do norem
- Budoucnost evropské normalizace, 2010/2051 (INI), Zpráva EP předložená z vlastní iniciativy.
- Case C-210/96 Gut Springenheide and Tusky [1998] ECR I-4657
- Zpráva z Workshopu expertů o způsobech a prostředcích posílení sociální ochrany a omezení zranitelnosti, Komise OSN pro sociální rozvoj, listopad 1997 (E/CN.5/1998/5) p. 4.

PŘÍKLADY ZOHLEDNĚNÍ POTŘEB ZRANITELNÝCH SPOTŘEBITELŮ V TECHNICKÝCH NORMÁCH

Ing. Andrea Peková

Vedoucí oddělení chemie a životního prostředí

Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

pekova@unmz.cz

<http://cs-cz.facebook.com/normy.unmz>

www.unmz.cz

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ

Úvod

- Sektor CEN-CENELEC „Přístupnost“ (*Accessibility*)
<http://www.cencenelec.eu/standards/Sectors/Accessibility/Pages/default.aspx>
- Konkrétní příklady technických norem

Použité zkratky:

CEN	Evropský výbor pro normalizaci
CENELEC	Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice
ISO	Mezinárodní organizace pro normalizaci
TC	technická komise
SC	subkomise
WG	pracovní skupina

Klasifikace pomůcek I.

- ČSN EN ISO 9999:2015 *Pomůcky pro osoby se zdravotním postižením – Klasifikace a terminologie*
 - Tato mezinárodní norma klasifikuje speciálně vyráběné nebo všeobecně dostupné pomůcky pro osoby se zdravotním postižením.
 - V klasifikaci jsou také zahrnuty pomůcky, jejichž používání osobami se zdravotním postižením vyžaduje asistenci jiné osoby.
- Příklady tříd:
 - 04 Pomůcky pro osobní zdravotní péči
 - 18 Domovní zařízení a přizpůsobení domovů a dalších prostor
 - 22 Pomůcky pro komunikaci a informace
 - 30 Rekreační pomůcky

Klasifikace pomůcek II.

- 22 POMŮCKY PRO KOMUNIKACI A INFORMACE
 - Zařízení, která pomáhají osobě přijímat, posílat, vytvářet a zpracovávat informace v různých formách.
- 22 24 Pomůcky pro telefonování a telematické zprávy
 - 22 24 09 *Textové telefony*
 - Zahrnuje například mobilní textové telefony a telefony se vstupem/výstupem pomocí Braillova písma.
- 22 36 Vstupní zařízení pro počítače
 - 22 36 03 *Klávesnice*
 - Zahrnuje například klávesnice pro Braillovo písmo.

Klasifikace pomůcek III.

30 REKREAČNÍ POMŮCKY

- 30 09 Sportovní pomůcky

30 21 Pomůcky pro zahradničení a péči o trávnik určené pro soukromé účely

- Pomůcky, které pomáhají při pěstování rostlin, při péči o zahradu nebo trávnik.
 - 30 21 03 *Nástroje pro venkovní zahradničení*
 - Pomůcky, které jsou používány k péči o venkovní trávnik nebo zahradu.
 - Zahrnuje například sekačky, klesticí nůžky s dlouhou rukojetí a odstraňovače plevelu.
- 30 21 06 *Upravené zahradnické záhony*
 - Pomůcky, které jakýkoliv vnitřní nebo venkovní prostor zpřístupňují pro zahradničení.
 - Zahrnuje například zvýšené záhony, přístupné skleníky a návrhy pro přístupné zahrady.

Evropská informační síť zabývající se technologií pro tělesně postižené a jejich autonomii

- <http://www.eastin.eu/cs-cz/searches/products/index>

Technické aspekty I.

- **ISO/TC 173 Pomůcky pro osoby se zdravotním postižením**
 - SC 7 Navrhování zohledňující přístupnost (*Accessible design*)
- ISO 17049:2013 *Accessible design – Application of braille on signage, equipment and appliances*
- ISO 17069:2014 *Accessible design – Consideration and assistive products for accessible meeting*
Více na webu ISO [zde](#).

- **CEN/TC 293 Pomůcky pro osoby se zdravotním postižením**

Více na webu CEN [zde](#).

- Příslušné ČSN EN ISO jsou zařazeny do skupiny 84 10xx

Základní informace jsou k dispozici na webu ÚNMZ v „Seznam ČSN“ [zde](#).

Technické aspekty II.

- **ISO/TC 159 Ergonomie**
 - WG 2 Ergonomie pro osoby se speciálními požadavkyVíce na webu ISO [zde](#).

- **CEN/TC 122 Ergonomie**
 - Přejímá normy vypracované v ISO/TC 159Více na webu CEN [zde](#).

- Příslušné ČSN EN ISO jsou zařazeny do skupiny 83 35xx.

Základní informace jsou k dispozici na webu ÚNMZ v „Seznam ČSN“ [zde](#).

Technické aspekty III.

- **ČSN EN ISO 24502:2011 Ergonomie – Funkční navrhování – Specifikace kontrastu jasu závislého na věku pro barevné světlo**
- **ČSN EN ISO 24503:2011 Ergonomie – Funkční navrhování – Použití dotekových teček a pruhů na spotřebních výrobcích**
 - Tato mezinárodní norma specifikuje požadavky na navrhování dotekových teček a dotekových pruhů používaných na spotřebních výrobcích, aby se staly vhodnějšími pro všechny uživatele, **včetně starších osob a osob s handicapem.**
 - **Kapitola 4** Umístění dotekových teček a pruhů
 - **Kapitola 5** Rozměry a tvary dotekových teček a pruhů

- ČSN EN ISO 24500:2011 Ergonomie – Funkční navrhování – Zvukové signály pro spotřební výrobky
- ČSN EN ISO 24501:2011 Ergonomie – Funkční navrhování – Hladina akustického tlaku zvukových signálů pro spotřební výrobky
 - Tato mezinárodní norma specifikuje metody pro určování hladiny akustického tlaku zvukového signálu tak, aby uživatelé spotřebních výrobků, včetně lidí s nedoslýchavostí závislou na věku, mohli signál zřetelně slyšet v blízkosti rušivých zvuků.
- ČSN EN 60601-2-66:2013 Zdravotnické elektrické přístroje – Část 2-66: Všeobecné požadavky na základní bezpečnost a nezbytnou funkčnost přístrojů pro nedoslýchavé a systémů s přístroji pro nedoslýchavé

- ČSN EN 15927:2014 Služby poskytované odborníky pro naslouchadla
 - Tato norma specifikuje proces poskytování služby od prvního kontaktu s klientem až po dlouhodobou následnou péči. Stanovuje požadavky na vzdělání poskytovatelů, zařízení, vybavení a etické aspekty.
 - Příloha C (informativní) Doporučení pro poskytování informací klientovi při výběru naslouchadla

Rozpracovaný projekt

- CEN/TC 431 Řetězec služeb pro alarmy v sociální péči (*Service Chain for Social Care Alarms*)
 - Rozpracován dokument týkající se terminologie.
 - Vypracované dokumenty se mají zaměřit na uživatele, s cílem umožnit kvalitní život v jejich domácím prostředí po co nejdelší dobu, zůstat nezávislým a zapojit se do společenského života.

Více na webu CEN [zde](#).

- ČSN P CEN/TS 16118 Rezidenční bydlení – Požadavky na služby poskytované seniorům v systému rezidenčního bydlení
 - Tato CEN/TS platí pro všechny poskytovatele rezidenčního bydlení bez ohledu na právní formu vlastnictví a na to, zda je služba financována z veřejných či soukromých prostředků.
 - Hlavním cílem této technické specifikace je zlepšit a udržet minimální požadavky na služby poskytované v rámci rezidenčního bydlení a nikoli požadavky na návrh nebo specifikaci budovy.
 - Služby v rezidenčním bydlení jsou poskytovány s cílem podpořit nezávislý, vlastní způsob života a řízení domácnosti, a rovněž začlenění dané osoby (jednotlivce) do komunity rezidentů a mezi sousedy. Služby poskytované v rámci rezidenčního bydlení nejsou srovnatelné se službami poskytovanými v zařízeních sociálních služeb.
- Kapitola 3 Transparentnost nabízených služeb
- 8.3.1 Požadavky na smlouvy týkající se rezidentů
- 9.2 Zpětná vazba od rezidentů
- Příloha B (informativní) Doporučení týkající se obsahu dotazníku

V Evropském výboru pro normalizaci (CEN) byla založena nová technická komise s předběžným názvem:

Quality of care for elderly people in ordinary or residential care facilities
(*Kvalita péče o starší osoby v běžných nebo rezidenčních pečovatelských zařízeních*)

ČSN ISO 14785:2015 Turistické informační kanceláře – Informační a recepční služby pro turisty – Požadavky

- **3.1.1 Umístění a přístupnost**
 - ... Měl by být zajištěn přístup pro osoby s omezenou schopností pohybu nebo orientace.
- **3.2.1 Informace pro návštěvníky**
 - ... Informace musí brát v úvahu zájmy dětí a potřeby osob s omezenou schopností pohybu nebo orientace. ...
- **Příloha D (informativní) Přístupnost**
 - ...Turistická informační kancelář by měla být přístupná osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a osobám se speciálními potřebami. ...

ČSN 01 8025:2014 Turistické značení

- **Kapitola 11** Turistické značení vozíčkářských tras

Web ÚNMZ:

- Seznam ČSN - <http://seznamcsn.unmz.cz/>
- Technické normy pro služby - <http://www.unmz.cz/urad/technicke-normy-pro-sluzby-r940>
- Veřejné připomínkování návrhů technických norem - <http://drafts.unmz.cz/>

Web ISO:

- Seznam technických komisí - http://www.iso.org/iso/home/standards_development/list_of_iso_technical_committees.htm

Web CEN:

- Seznam technických komisí - <https://standards.cen.eu/dyn/www/?fg=CENWEB:6:::NO::>
- Sektor CEN-CENELEC „Accessibility“ <http://www.cenelec.eu/standards/Sectors/Accessibility/Pages/default.aspx>

Základní informace o technických normách jsou k dispozici na všech výše uvedených stránkách.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Ing. Andrea Peková
pekova@unmz.cz

ÚNMZ
<http://cs-cz.facebook.com/normy.unmz>
www.unmz.cz

Zranitelný spotřebitel a normy

PŘÍSTUPNOST PROSTŘEDÍ A ČSN

Praha, 5. května 2016, DAGMAR LANZOVÁ, NRZP ČR

Obsah příspěvku:

1. NRZP ČR a problematika přístupného prostředí
2. Legislativní rámec
3. České technické normy
4. Zkušenosti z praxe

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016 2

1. NRZP ČR a problematika přístupného prostředí

- NRZP ČR organizace, která chrání zájmy osob se zdravotním postižením
- Vznik pracovní skupiny (poradní orgán předsedy NRZP ČR) pro přístupnost prostředí
- Připomínkování legislativních předpisů (stavební zákon, zákon o PK, o drahách, o stavebních výrobcích atp.)
- Připomínkování norem, technických předpisů,...

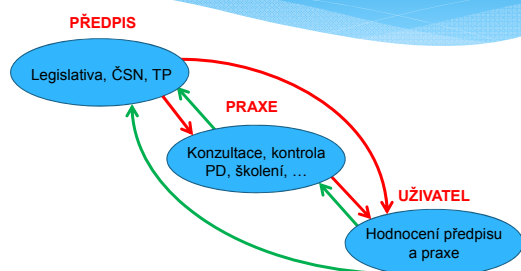
Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016 3

1. NRZP ČR a problematika přístupného prostředí

- NRZP ČR připomínkuje **předpisy**
- NRZP ČR konzultuje záměry k odstraňování bariér, **konzultuje** projektové dokumentace, **vzdělává** autorizované osoby a pracovníky stavebních úřadů
- Poradna NRZP ČR řeší **připomínky uživatelů** k realizovaným i navrhovaným stavbám

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016 4

1. NRZP ČR a problematika přístupného prostředí

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

5

1. NRZP ČR a problematika přístupného prostředí

- 2008 EU požaduje spolupráci organizací zdravotně postižených a národních normalizačních institutů
- ČNI (ÚNMZ) deleguje NRZP ČR pro jednání vzniklé evropské skupiny hájící zájmy osob se zdravotním postižením a seniorů
- NRZP ČR zastupuje ČR na evropské úrovni
- NRZP ČR získává další zkušenosti a dovednosti v prosazování potřeb zranitelných osob

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

6

2. Legislativní rámec

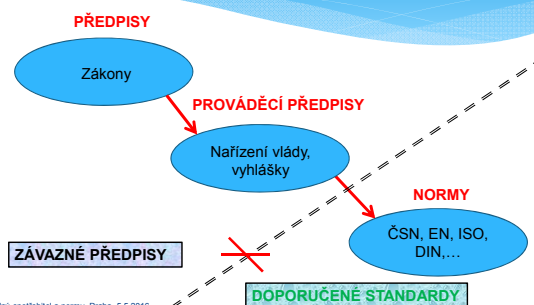
Povinnost vytvářet přístupné prostředí je v ČR stanoveno ze zákona:

- Stavební zákon
- Prováděcí předpisy – obecné požadavky na výstavbu (vyhláška č. 398/2009 Sb.)
- Některé požadavky jsou stanoveny normovými hodnotami (závažnost parametrů)

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

7

2. Legislativní rámec

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

8

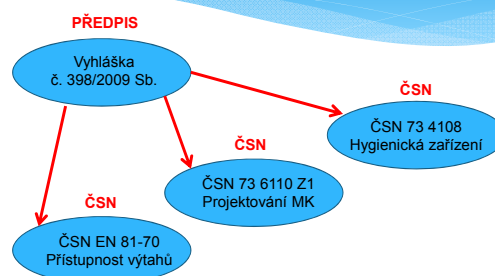
3. České technické normy ÚNMZ

- ČSN mají vazbu na legislativní předpisy (např. na vyhl. č. 398/2009 Sb.)
- Části nebo jednotlivá ustanovení norem se tak stávají závaznými
- Proto **klademe zásadní důraz na kvalitu a obsah dotčených ČSN**

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

9

3. České technické normy

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

10

3. České technické normy

- Na stránkách MMR je uveden seznam ČSN dotčených vyhl. č. 398/2009 Sb.
- Pokud je přímý odkaz z legislativy na „normové hodnoty“, stávají se informace nebo parametry normy závazné
- Obsah ČSN je stěžejní pro správný návrh přístupného (bezbariérového) řešení stavby nebo univerzálního výrobku

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

11

2. Legislativní rámec Shrnutí

- Máme velice kvalitní **legislativu** podporující přístupnost prostředí
- Opatření pro zpřístupňování staveb a dopravní infrastruktury se promítají i do dalších předpisů
- Parametry přístupnosti řeší i ČSN

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

12

3. České technické normy ÚNMZ

NRZP ČR nabízí ÚNMZ spolupráci:

- Jako organizace má dostatek odborníků na přístupnost (bezbariérovost) v několika oborech
- Trvale monitoruje, připomínkuje nebo navrhuje změny v legislativě
- Monitoruje potřeby cílové skupiny
- Získala dovednosti jak obhajovat práva zranitelných spotřebitelů

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

13

4. Zkušenosti z praxe

- NRZP ČR od roku 2009 sleduje každý měsíc Věstník ÚNMZ
- Věstník je velice nepřehledný, neposkytuje dostatek informací o zpracovateli normy
- ne všechny informace jsou aktuální a správné
- ne všichni zpracovatelé norem reagují na zapojení NRZP ČR do připomínkového řízení

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

14

4. Zkušenosti z praxe Evropská standardizace

- NRZP ČR nemá přístup k připomínkování standardů CEN/CENELC
- NRZP ČR nepřipomínkovala ani se nepodílela na vzniku žádné evropské normy
- Pouze připomínkovala překlady evropských norem

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

15

4. Zkušenosti z praxe Otevřené ČSN

V současné době je otevřeno několik ČSN, které mají pro přístupnost prostředí zásadní význam:

- ČSN 73 6001 – Bezbariérové užívání dopravních staveb
- ČSN 73 4301 – Obytné budovy
- ČSN 73 4305 – Zařiditelnost bytů

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

16

4. Zkušenosti z praxe ČSN 73 6001

ČSN 73 6001 – Bezbariérové užívání dopravních staveb:

- Úkol č. 73/0096/13 měl být dokončen 04/2015
- Do dnešního dne neproběhlo projednání připomínek
- Předložený návrh textu byl pouze vykopírováním ustanovení různých předpisů (vyhlášek i norem)
- Nebyl odsouhlasen ani obsah normy
- Vedoucí TNK ani vedoucí úkolu nemají k dispozici vypořádané připomínky ani text normy po projednání
- Zpracovatel opakovaně nekomunikuje (ani s ÚNMZ)

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

4. Zkušenosti z praxe

Zranitelný spotřebitel a normy, Praha, 5.5.2016

18

4. Zkušenosti z praxe

4. Zkušenosti z praxe

DĚKUJI VÁM ZA
POZORNOST

Ing. Dagmar Lanzová
d.lanzova@nrzp.cz

OBALY NA NEBEZPEČNÉ VĚCI VE VZTAHU K DĚTEM A SENIORŮM

**M. BAMBOUSKOVÁ
CIMTO, S.R.O.**

ZRANITELNÝ SPOTŘEBITEL

Děti

Senioři

**Lidé s motorickými či
jinými tělesnými vadami**

OBAL NEBEZPEČNÉ LÁTKY

- **Obal obsahující nebezpečnou látku** nebo směs dodávanou široké veřejnosti **nesmí** mít tvar ani provedení, které může přitahovat děti
- nebo vzbuzovat jejich zvědavost anebo uvádět **spotřebitele v omyl**,
- ani nesmí mít podobnou úpravu nebo provedení jako obal pro
- potraviny, krmiva, léčivé přípravky nebo kosmetické prostředky,
- která by mohla uvést spotřebitele v omyl.

CO JE OBAL ODOLNÝ DĚTEM?

Obal odolný dětem je obal, sestávající z nádoby a příslušného uzávěru (ve smyslu hotový výrobek), jehož otevření (nebo získání přístupu k jeho obsahu) je obtížné pro děti mladší 52 měsíců, ale jehož normální používání není obtížné pro dospělé při zkouškách provedených v souladu s mezinárodní normou ČSN EN ISO 8317

§ OBALY ODOLNÉ DĚTEM

- řídí se [zákonem č. 350/2011 Sb.](#) ZÁKON ze dne 27. října 2011 o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon)
- řídí se prováděcí [vyhláškou č.232/2004 Sb.](#), kterou se provádějí některá ustanovení o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků.
- [vyhláška č. 369/2005 Sb.](#), kterou se mění vyhláška č. 232/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, týkající se klasifikace, balení a označování nebezpečných chemických látek a chemických přípravků. Databáze k Seznamu závazně klasifikovaných nebezpečných chemických látek
- Implementace relevantní části směrnice [EP a Radv 2006/121/ES.](#)

§ OBALY ODOLNÉ DĚTEM - DOPLŇUJÍCÍ ZÁKONY

- **zákon č.156/1998 Sb., o hnojivech**
- **vyhláška č.474/2000, o stanovení požadavků na hnojiva**
- **zákon č.348/2004 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č.146/2002 Sb., a zákonem č.277/2003 Sb.**
- **vyhláška č.84/1997, kterou se upravuje registrace přípravků na ochranu rostlin a zacházení s nimi a technické a technologické požadavky na mechanizační prostředky na ochranu rostlin a jejich kontrolní testování**
- **vyhláška č.26/2001 Sb., o kosmetických prostředcích**

§ OBALY ODOLNÉ DĚTEM – TECHNICKÉ NORMY

- požadavky a zkoušení obalů odolných dětem (opakovaně uzavíratelných) se řídí normou **ČSN EN ISO 8317 „Obaly – Obaly odolné dětem – Požadavky a zkušební postupy pro opakovaně uzavíratelné obaly“** z roku 2005 - tato norma je součástí prováděcí vyhlášky č.232/2004 Sb., proto je povinné ji dodržovat
- požadavky a zkoušení obalů odolných dětem (opakovaně neuzavíratelných) se řídí normou **ČSN EN 862 „Obaly – Obaly odolné dětem – Požadavky a zkušební postupy pro opakovaně neuzavíratelné obaly určené pro jiné než farmaceutické výrobky“** z roku 2006 - tato norma je součástí prováděcí vyhlášky č.232/2004 Sb., proto je povinné ji dodržovat
- požadavky a zkoušení obalů odolných dětem (opakovaně neuzavíratelných) se řídí normou **ČSN EN ISO 14375 „Opakovaně neuzavíratelné obaly odolné dětem určené pro farmaceutické výrobky – Požadavky a zkoušení“** z roku 2004

PODLE PLATNÉ LEGISLATIVY - PŘÍPRAVEK, KTERÝ JE OZNAČEN JAKO VYSOCE TOXICKÝ, TOXICKÝ NEBO ŽÍRAVÝ, MUSÍ MÍT UZÁVĚR ODOLNÝ PROTI OTEVŘENÍ DĚTMI

značka	typ nebezpečnosti	specifická rizikovitost
T +	vysoce toxický	R 26; R 27; R 28; R 39
T	toxický	R 23; R 24; R 25; R 39; R 45; R 46; R 48; R 49; R 60; R 61
C	žiravý	R 34; R 35

ČSN EN ISO 8317 OPAKOVANĚ UZAVÍRATELNÉ OBALY

Opakovaně uzavíratelný obal:

➔ obal, který je po prvním otevření možné opětovně uzavřít se stejným stupněm odolnosti a schopný opakování tohoto cyklu tolikrát, kolikrát to vyžaduje spotřeba celého obsahu, aniž by se snížil stupeň odolnosti

NORMA:

- specifikuje požadavky a zkušební postupy pro obaly odolné dětem
- je optimálním výsledkem výzkumu v mezinárodním měřítku
- týká se pouze schválení konstrukčního typu, netýká se ověřování kvality

ČSN EN ISO 8317 OPAKOVANĚ UZAVÍRATELNÉ OBALY

Typy zkoušek:

- Panelová zkouška dětmi
- Postupná zkouška dětmi
- Panelová zkouška dospělými

Při všech typech zkoušek je vždy použit náhradní výrobek – inertní náhražka podobající se výrobku, který zastupuje.

Pevné náhradní výrobky pro obaly odolné dětem jsou prášek, granule nebo kusy podobného tvaru o rozměrech od 5 mm do 30 mm, přednostně v neutrální barvě a ve všech směrech **NEŠKODNÉ**. Tekutý náhradní výrobek je vždy neobarvená voda.

PANELOVÁ ZKOUŠKA DĚTMI

- na panelovou zkoušku dětmi je potřeba 200 dětí ve věkovém rozmezí od 42 měsíců do 51 měsíců (včetně)
- děti by měly reprezentovat různé sociální, etnické a kulturní skupiny obyvatelstva – výběr MŠ v různých regionech
- rovnoměrné zastoupení věku a pohlaví
- všechny děti musí být zdravé bez zjevného tělesného a duševního postižení

PANELOVÁ ZKOUŠKA DĚTMI

- děti nesmí mít předešlou účast ve více než jedné zkoušce, a to zkoušce s odlišným konstrukčním typem
- rodiče nesmí být přítomni zkoušce
- děti by měly zkoušku provádět v párech
- zkouška probíhá v místě dětem dobře známém
- žádný zkoušející nesmí vést zkoušku s více než 35% zkoušených dětí

Panelová zkouška dětmi - fotografie

PANELOVÁ ZKOUŠKA DOSPĚLÝMI

- > věkové rozmezí od 50 do 70 let včetně
- > zkouška nemusí probíhat (na rozdíl od zkoušky dětmi) na zcela určitém místě a ve zcela určitém čase
- > sestaví se skupina 100 platných osob, které negativně odpovědí na otázku: „Jste nějak profesionálně svázán s návrhem konstrukce, výrobou nebo použitím obalů odolných dětem?“
- > účastník se zřejmým tělesným postižením, které by mohlo ovlivnit jeho výkon, by neměl být do zkoušky zařazen
- > v jednom místě může být zkoušeno maximálně 30 osob

SLOŽENÍ ZKUŠEBNÍ SKUPINY DOSPĚLÝCH

věkový rozsah	muži	ženy	celkem
50 až 54	8 nebo 7	17 nebo 18	25
55 až 59	7 nebo 8	18 nebo 17	25
60 až 70	15	35	50
celkem	30	70	100

POSTUPNÁ ZKOUŠKA DĚTMI

- > počet zúčastněných dětí závisí na dosažených výsledcích – počet se navyšuje v závislosti na otevření/neotevření obalu (začíná se na počtu přibližně 30 dětí)
- > musí být dodržen požadavek na rovnoměrné rozložení dětí podle věku a pohlaví
- > výsledky se zaznamenávají do diagramu
- > obal úspěš ve zkoušce, pokud se linka vyplněných čtverečků vychýlí pod omezení hranice 1
- > obal neuspěl ve zkoušce, pokud se linka vyplněných čtverečků nad omezení hranice 2
- > nenastane-li ani jeden z těchto případů, výsledky se vyhodnocují v souladu s požadavky na panelovou zkoušku dětmi

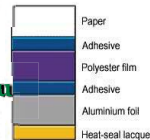
ČSN EN 862

OPAKOVANĚ NEUZAVÍRATELNÉ OBALY PRO JINÉ NEŽ FARMACEUTICKÉ VÝROBKY

- cílem normy je snížení počtu dětí „vystavených nácviku“ během skupinových testů
- zbytečné zkoušení dětí by mělo být nahrazeno mechanickým zkoušením obalů (založeno na fyzikálních parametrech obalu), které by mohli využívat výrobci
- norma je určena pouze pro schválení konstrukčního typu obalu
- norma platí pro obaly, které nelze opakovaně uzavřít, typu pro jedno použití, obsahujícího jednu nebo několik samostatných jednotek
- opakovaně neuzavíratelný obal odolný dětem musí poskytnout obsahu v obalu řádnou mechanickou a funkční ochranu, a to po celou dobu životnosti obsahu i obalu

Opakovaně neuzavíratelný obal odolný dětem:

obal, jehož otevření (nebo získání přístupu k jeho obsahu) je obtížné pro malé děti, avšak jeho řádné používání v souladu s požadavky této normy není obtížné pro dospělé

• Obal pro jedno použití:

balení jedné nebo několika jednotek, které nejsou pouze chráněny jednotlivě, ale jsou zabaleny do obalu, určeného pro jednorázové použití

TYPY ZKOUŠEK

- tyto obaly se zkouší metodou postupné zkoušky dětmi
- obaly určené pro zkoušení dětmi musí být nepotištěné
- v případě, že se nástroj určený k otevření obalu nedodává v místě prodeje, je zkouška dospělými dobrovolná – není povinná
- ke zkoušce dětmi je třeba souhlas rodičů nebo opatrovníka
- postup zkoušek je totožný s postupem zkoušek u opakovaně uzavíratelných obalů

ČSN EN 14375

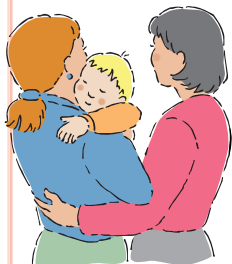
OPAKOVANĚ NEUZAVÍRATELNÉ OBALY PRO FARMACEUTICKÉ VÝROBKY

- norma je určena pro schválení konstrukčního typu obalu
- obal musí být vhodný pro dané náplně
- obal musí zajistit mechanickou ochranu a funkčnost po celou dobu životnosti náplně i balení
- z důvodu minimalizace vystavení dětí nadbytečnému zkoušení se zkouška dospělými provádí před zkouškou dětmi
- zkouška dětmi musí být postupná

OBAL A SPOTŘEBITEL

- je pouze posledním z řady ochranných opatření a nezprošťuje rodiče a pečovatele, ale ani ostatní dospělé jedince, od jejich povinnosti udržovat nebezpečné výrobky mimo dosah dětí.
- významnou součástí používání obalů odolných dětem je prevence v oblasti informovanosti nejen dětí, ale i seniorů a osob, které lze rovněž řadit do skupiny ohrožených jedinců.

Děkuji za Vaši pozornost

Magdalena Bambousková, Dis.

vedoucí CTN

CIMTO, s.r.o.

Mladoboleslavská 944

197 00 PRAHA 9 - Kbely

tel.: +420 602 35 47 48

mail: bambouskova@cimto.cz

web: www.cimto.cz

**Zranitelný spotřebitel
a normy**

VARI®

5. 5. 2016

VARI

- Představení společnosti VARI
- Používané normy v MZM
- Evropské směrnice a nařízení vlády
- Norma pro rotavátory
- Norma pro bubnové sekačky a mulčovače
- Norma pro drtiče a štěpkovače
- Harmonizace norem v rámci EU
- Připomínky výrobce k normám

VARI

Představení společnosti

VARI, a.s. – tradiční výrobce MZM s historií od roku 1969

Výroba stavebnicového systému Terra a VARI, Malotraktory, rotavátory, příslušenství pro obdělávání půdy, lištové sekačky, zametací kartáče od roku 1992 výroba rozšířena o jednocelové stroje na vysokou travu a extrémní sečení. Dále drtiče a štěpkovače + obchodní zboží VARI

Bubnové sekačky a mulčovače – řada patentů a unikátních technických řešení

Počet zaměstnanců 75

Export cca 50% obratu / 26 zemí

Celkový obrat : 270 mil. Korun

Lokace: Libice nad Cidlinou/ Středočeský kraj
Více informací na: www.vari.cz

VARI

Používané normy v MZM

ČSN EN ISO 12100 Bezpečnost strojních zařízení - Všeobecné zásady pro konstrukci - Posouzení rizika a snižování rizika

ČSN EN 709+A4 Zemědělské a lesnické stroje - Ručně vedené malotraktory s nesenými rotačními kypřiči, motorové okopávačky, motorové okopávačky s hnacím kolem (koly) – Bezpečnost

ČSN EN 12733+A1 Zemědělské a lesnické stroje - Ručně vedené motorové žací stroje - Bezpečnost

ČSN EN 13683+A2 Zahradní zařízení - Motorové drtiče/štěpkovače – Bezpečnost

ČSN EN 55012 ed. 2 Vozidla, čluny a spalovací motory - Charakteristiky vysokofrekvenčního rušení - Meze a metody měření pro ochranu příjemců, které jsou mimo tato zařízení

Evropské směrnice a nařízení vlády **VARI**

NV č. 176/2008 o technických požadavcích na strojní zařízení
2006/42/ES Směrnice o strojních zařízeních

NV č. 9/2002 Sb. kterým se stanoví technické požadavky na výrobky z hlediska emisí hluku

2000/14/ES Směrnice o sblížení právních předpisů členských států týkajících se emisí hluku zařízení, která jsou určena k použití ve venkovním prostoru, do okolního prostředí

NV č. 117/2016 Sb. o posuzování shody výrobků z hlediska elektromagnetické kompatibility při jejich dodávání na trh

2014/30/ES o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se elektromagnetické kompatibility.

Normy pro rotavátory **VARI**

- norma **ČSN EN 709+A4** Zemědělské a lesnické stroje - Ručně vedené malotraktory s nesenými rotačními kypřiči, motorové okopávačky, motorové okopávačky s hnacím kolem (koly) - Bezpečnost
- harmonizovaná s **NV 176/2008** o technických požadavcích na strojní zařízení
- norma **EN 709:1997+A4:2009/AC:2012**
- harmonizovaná se směrnici **2006/42/ES** o strojních zařízeních

Normy pro rotavátory **VARI**

Pozitiva normy:

- definuje požadavky na ručně vedené malotraktory s nesenými rotavátory, motorové okopávačky a rotavátory.
- definuje požadavky na konstrukci stroje s ohledem na ochranu uživatele:
- ochranné kryty
- ovládací prvky a spouštění
- bezpečné vzdálenosti od obsluhy
- hluk a vibrace
- požadavky normy nekladou výrobcům výrazné překážky při konstrukci

Rezervy v normách:

- požadavky normy omezují možnost použít pro pohon odstředivou spojku, technicky řešeno zkratováním motoru na řídítkách
- ne všechny výrobky na trhu, zejména pak čínské, ale normu splňují, podezření na obcházení norem díky certifikaci v Číně. (certifikaci lze koupit)
- chyby zejména v bezpečné vzdálenosti řídítek, rozměry krytů, síly na ovládacích, ergonomie řídítek. Tyto všechny prvky ohrožují spotřebitele ale i zranitelné spotřebitele.

Normy pro bubnové sekačky a mulčovače: **VARI**

- norma **ČSN EN 12733+A1** Zemědělské a lesnické stroje - Ručně vedené motorové žací stroje - Bezpečnost
- harmonizovaná s **NV 176/2008** o technických požadavcích na strojní zařízení
- norma **EN 12733:2001+A1:2009** Zemědělské a lesnické stroje - Ručně vedené motorové žací stroje - Bezpečnost
- harmonizovaná se směrnici **2006/42/ES** o strojních zařízeních

Normy pro bubnové sekačky a mulčovače **VARI**

Pozitivní normy:
 definuje požadavky na ručně vedené motorové žací stroje určené k sečení nebo mulčování trávy

- pro cepové a travní žací stroje, stroje na odstraňování křovin, lištové žací stroje
- definuje požadavky na konstrukci stroje s ohledem na ochranu uživatele:
- ochranné kryty a zařízení, ovládací prvky, spouštění a zastavení pohonu pracovního nástroje, bezpečné vzdálenosti, hluk a vibrace

Rezervy v normách:

- norma vznikla jako reakce na prudký rozvoj trhu s malou technikou pro sečení trávy na konci 90.let. Nereflektuje současný stav techniky.
- přebírá některé prvky z normy, platných pro „velkou“ zemědělskou techniku bez ohledu na jejich funkčnost a cenu technických řešení na „malé“ technice – např. požadavek na ochranu proti dotyku s žacími nástroji
- přebírá některé prvky z norem platných např. pro travní sekačky bez ohledu na rozdílnou míru ohrožení ostatních osob, zvířat nebo majetku při použití na zahradách nebo v parcích vs. používání v sadech, loukách – např. požadavky na ochranu proti odhazování předmětů
- pro výrobce z ní vyplývají omezení při konstrukci „malých“ ručně vedených strojů

Normy pro drtiče a štěpkovače **VARI**

Drtiče a štěpkovače:

- norma ČSN EN 13683+A2 Zahradní zařízení - Motorové drtiče/štěpkovače – Bezpečnost
- harmonizovaná s NV 176/2008 o technických požadavcích na strojní zařízení
- norma EN 13683:2003+A2:2011 Zahradní zařízení - Motorové drtiče/štěpkovače – Bezpečnost
- harmonizovaná se směrnicí 2006/42/ES o strojních zařízeních

Normy pro drtiče a štěpkovače **VARI**

Pozitivní normy:
 definuje požadavky stroje na dělení organických materiálů na menší kusy

- pro drtiče a štěpkovače pro venkovní použití se spalovacím motorem
- definuje požadavky na konstrukci stroje s ohledem na ochranu uživatele:
- ochranné kryty a zařízení
- plnicí a vyhazovací otvory
- ovládací prvky, spouštění a zastavení pohonu pracovního nástroje
- bezpečné vzdálenosti
- hluk a vibrace

Rezervy v normách:

- pro výrobce nesnadný úkol sladit požadavky normy na bezpečnost a funkčnost stroje
- příklad: minimalizace rozměrů vstupních otvorů a rozměry násypky vč. zábran proti vložení končetin - logický požadavek na ochranu uživatele, brání snadnému průchodu materiálu např. košatých větví
- u strojů s nepřipojitelným pohonem problematické řešení vypínání pohonu při manipulaci s násypkou, nutnost použít složitou a drahou konstrukci

Harmonizace norem v rámci EU **VARI**

Velice pozitivní trend sjednocování legislativy

Přesto však řada států má stále národní výjimky

Komplikace pro export, jiné varianty strojů, návody a legislativa

VARI u všech svých výrobců dbá na bezpečnost a často používá řešení nad rámec normy, případně zdvojené bezpečnosti prvky.

Ergonomie je pro VARI stěžejní téma, protože pohodlné ovládání stroje výrazně eliminuje únavu, a s ní spojená přímá bezpečnostní rizika pro spotřebitele.

Při vývoji strojů je nutné respektovat seniory a zdravotně handikepované uživatele.

Všechny stroje VARI mají možnost pouze ručního ovládání.

Připomínky výrobce k normám	VARI
<p>Lepší kategorizace norem podle použití techniky</p> <p>Lépe definovat a rozlišovat malou a velkou mechanizaci</p> <p>Jasně definovat normy bez možnosti dvojího výkladu</p> <p>Evropská harmonizace bez národních výjimek</p> <p>Zamezit rozumnou legislativou a technickým řešením obcházení bezpečnostních prvků na straně uživatele.</p> <p>Lepší ochrana evropského trhu před dovozem nebezpečných strojů ze zemí mimo EU</p> <p>Cíl:</p> <p>Bezpečnější stroje a ochrana spotřebitele</p>	

Dámy a pánové, byl jsem požádán, abych přednesl několik slov a situace našich spoluobčanů s tělesným handicapem ve vztahu k normám.

Nejdříve několik slov obecně. To, že je člověk s nějakým tělesným handicapem a například i vozičkář, z něj nedělá žádného chudáka, který je méněcenný, zaostalý, neudržovaný, s nižším IQ a zaslouží si náš soucit. Mám např. synovce, který po autonehodě, kterou měla jeho matka, když s ním byla v jiném stavu. Od malička vypadá jako kdyby prodělal obrnu a chodí pouze o francouzských holích. A podívejte se, vystudoval Karlovu univerzitu.

Já sám jsem předsedou Asociace vozičkářů se sídlem v Děčíně a sdružujeme lidi s tělesným handicapem a převážně vozičkáře ze všech koutů České republiky. Z více než 15leté praxe vím, neboť mne to život s nimi naučil, že nám zdravým chtějí být rovnocennými partnery. Mám s nimi nepřeberné množství zvláště sportovních zážitků a mohl bych tu o nich mluvit a bavit vás ještě dlouho. Je to pro mne mnohdy srdeční záležitost a jsem rád, že tuto funkci vykonávám a že pro ně mohu organizovat akce, které je pozvednou a pobaví, případně poučí.

Ale to není předmětem této konference a já k dnešnímu tématu chci říci trochu něco jiného. Vadí mi, že po sametové revoluci se nám ze života téměř vytratili normy, které určovaly kvalitu výrobků, které se dodávají na trh. Jak nám může říci prodavačka v Obuvi, když tam reklamujeme boty, které jsme si koupili bez jakéhokoliv označení doby používání, že reklamaci neuzná, protože přiznáváme, že jsme obuv nosili skoro denně a ona k tomu není určená. Jak si mohu přečíst poptávku velkých řetězců např. po gothajském salámu, kde jediným kritériem je cena. Kvalita je někde hodně hodně vzadu. Jak si mohu koupit v jednom z řetězců špekáčky, kde je 23% kuřecího strojně odděleného masa? Když si je napíchnu a opékám nad ohněm, tak se mi rozpadnou a skončí v ohni. Já ho mohu vyhrabat a případně sníst. Ale vozičkář ne

Takových případů je v denním životě nepřeberné množství a všichni, kteří jste zde, je samozřejmě znáte.

Víte, naprostá většina vozičkářů práci nemá, čili žije jen z dávek sociální podpory, či různých příspěvků. Zkusil si zde někdo ze zde přítomných – možná až na pár výjimek, neboť vás samozřejmě všechny neznám, žít jen z takového příjmu. Zkusil si někdo na delší dobu žít např. ze 6 tis., ale podotýkám žít, ne živořit. Tím se vás, prosím, nechi nikoho dotknout. Nemůžeme se divit takovým lidem, kteří nechtějí být jen doma, ale snaží se žít aktivním životem, že bohužel kupují mnohdy výrobky ani ne podle kvality a podle toho, co jim z televizní obrazovky radí ministři zemědělství a průmyslu a obchodu, aby kupovali výrobky jen české. Bohužel kupují většinou jen podle ceny.

A všichni víme, že cena s kvalitou, kterou bychom si přáli, v naprosté většině nekoresponduje. Ale proč!!! Tržní hospodářství by i tak mělo být regulováno normami. A vzpomeňte si, jak před sametovou revolucí byly normy tvrdé. Jsem rád, že je nyní doba jiná, ale demokracie, kterou jsme si všichni tak přáli, by neměla být o tom, aby tito lidé s handicapem museli jíst a vůbec kupovat PARDON jen ten nejhorší a nejlevnější šmejd. Postarejme se i o tvrdé normy v oblasti potravin a ostatních výrobků. A pokud jsou, vymáhejme jejich plnění.

Chtějme i těmito lidem život zpříjemnit a dejme jim i tu možnost, aby mohli kupovat výrobky kvalitní a za rozumnou cenu. Je naprosto perfektní a já jsem za to rád, že umožňujeme dětem hrát si na kvalitních hřištích, kde si může i dítě na vozíku hrát se svými zdravými kamarády, že kvalita obuvi stoupá a cena je dostupná mi lidem s omezenými příjmy. Ale více se zaměřujme na zkvalitnění komplexního života lidem, kteří například špatně chodí, či jsou na vozíku a nikdy se z něj nezvednou. I oni si zaslouží naši pozornost a úsilí, aby i oni mohli žít život, který sice asi bohužel nebude nikdy rovnocenným s naším, ale co nejvíce by se mu měl přiblížit.

Úloha ČIA při zajištění kvality posouzením třetí stranou

Ing. Milan Badal
náměstek ředitele

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI
obecně prospěšná společnost

"Accredo - dávám důvěru"

Obsah

1. Co je akreditace
2. Legislativní úprava akreditace
3. Mezinárodní vazby
4. Akreditační systém ČR

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI
obecně prospěšná společnost

2

Co je akreditace

ČSN EN ISO/IEC 17011:

Potvrzení vydané **třetí stranou** vztahující se k orgánu posuzujícímu shodu, kterým je oznamováno formální potvrzení jeho **odborné způsobilosti** provádět specifické úlohy v oblasti posuzování shody (tzn. je způsobilý provádět specifické činnosti)

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI
obecně prospěšná společnost

3

Co je akreditace

Nařízení EP a Rady (ES) č. 765/2008:

Osvědčování vnitrostátním akreditačním orgánem toho, **že subjekt** posuzování shody **splňuje požadavky** pro provádění konkrétních činností posuzování shody, které stanoví harmonizované normy, a pokud je to relevantní, také veškeré další požadavky, včetně těch, které jsou stanoveny v příslušných odvětvových předpisech.

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI
obecně prospěšná společnost

4

Nařízení EP a Rady (ES) č. 765/2008,

kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem ... týkající se uvádění výrobků na trh

Princip vzájemného **uznávání** akreditačních nálezů a nálezů akreditovaných subjektů **na úrovni vnitrostátních orgánů** jednotlivých členských států EU.

Ustanovení jednoho vnitrostátního akreditačního orgánu v každém členském státu EU, který provádí akreditaci jako činnost orgánu veřejné správy.

- **Nařízení EP a Rady (ES) č. 765/2008**, kterým se stanoví požadavky na akreditaci
- **Zákon č. 22/1997 Sb.** o technických požadavcích na výrobky
- **Zákon č. 500/2004 Sb.**, Správní řád
- **ČSN EN ISO/IEC 17011:2005** Posuzování shody – Všeobecné požadavky na akreditační orgány akreditující orgány posuzující shodu

Požadavky na akreditační orgány

(nařízení EP a R č. 765/2008):

- **nezávislost** na subjektech a obchodních tlacích
- **objektivita**, nestrannost
- **důvěrnost** při zacházení s informacemi
- **postupy** pro efektivní řízení a vnitřní kontrolu

- ČIA uznán jako jediný vnitrostátní akreditační orgán České republiky
- akreditační kritéria podle mezinárodně uznávaných dokumentů
- akreditace probíhá vždy u žadatele předvedení činností
- členství v mezinárodních organizacích ILAC, IAF, EA
- služby poskytované ČIA lze využívat nejen v oblastech regulovaných právními předpisy, ale i ve smluvních vztazích (neregulovaná sféra)

Mezinárodní vazby

Dohody EA, ILAC a IAF

mezinárodní, mnohostranné dohody o vzájemném uznávání akreditovaných orgánů

Zúčastněné akreditační orgány se zavazují podporovat uznávání zpráv vydávaných rovnocennými akreditovanými subjekty. Každý z akreditačních orgánů prochází vzájemným hodnocením v souladu s pravidly a postupy.

Mezinárodní vazby

Plné členství
MLA EA o vzájemném uznávání
výsledků akreditace ve všech existujících
oblastech

1998

1999

Plné členství
MLA IAF o vzájemném uznávání výsledků
akreditace v oblasti certifikace systémů
managementu

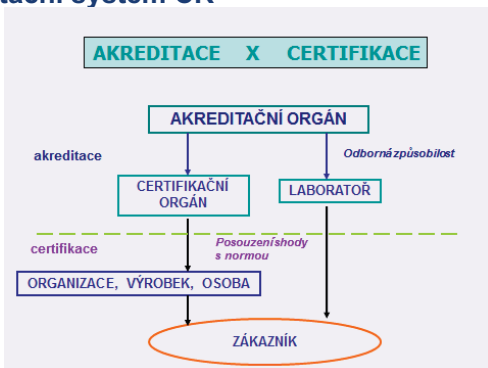
Plné členství
MRA ILAC o vzájemném uznávání
výsledků akreditace v oblasti zkoušek

2000

Akreditační systém ČR

Akreditační systém ČR

Akreditační systém ČR

- posouzení plnění akreditačních kritérií
- rozsah akreditace vymezen v Osvědčení o akreditaci a detailně upřesněn v jeho příloze

Evaluace systematické posouzení kvality a hodnoty

Evaluace ze strany EA

- proběhla v roce 2015
- potvrzení setrvání v EA MLA ve všech oblastech
- příprava na novou oblast - PTP (letos)

Přehled základních oblastí akreditace

Zkušební laboratoře

ČSN EN ISO/IEC 17025:2005

Kalibrační laboratoře

ČSN EN ISO/IEC 17025:2005

Zdravotnické laboratoře

ČSN EN ISO 15189:2013

Výrobci referenčních materiálů

ČSN EN ISO/IEC 17025:2005 + ISO Pokyn 34

Přehled základních oblastí akreditace

Poskytovatelé zkoušení způsobilosti

ČSN EN ISO/IEC 17043:2010

Ověřovatelé výkazů emisí skleníkových plynů

ČSN EN ISO 14065:2013, nařízení Evropské komise č. 600/2012)

Přehled základních oblastí akreditace

Certifikační orgány

ČSN EN ISO/IEC 17021:2011 systémy managementu

ČSN EN ISO/IEC 17065:2013 produkty

ČSN EN ISO/IEC 17024:2013 osoby

ČSN EN ISO/IEC 17021:2011 environmentální ověřovatele programů EMAS ES č. 1221/2009

Inspekční orgány

ČSN EN ISO/IEC 17020:2012

Uznávání výsledků akreditace

MLA EA o vzájemném uznávání výsledků akreditace ve všech existujících oblastech:

- <http://www.european-accreditation.org>
- ověření členství příslušného akreditačního orgánu
- přístup k rozsahu akreditace příslušného na webové stránce příslušného akreditačního orgánu

www.cai.cz

Ing. Milan Badal

Tel: 602 296 083

E-mail: badalm@cai.cz

Zajištění přístupnosti v normách - zkušenosti a praxe

Libor Dupal

SDRUŽENÍ ČESKÝCH
SPOTŘEBITELŮ Z.Ú.
ČESKO-CZECH CONSUMER
ASSOCIATION
www.scszuz.cz

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Zajištění přístupnosti v normách

Dlouhodobá priorita Sdružení českých spotřebitelů

- **Přístupnost** (accessibility) „míra, ve které mohou být výrobky, systémy, služby, prostředí a vybavení používány lidmi z populace s nejširším rozsahem vlastností a schopností, aby bylo dosaženo stanoveného cíle ve specifikovaném kontextu používání“.
- **Zranitelný spotřebitel** (vulnerable consumer) je „spotřebitel, který by mohl být vystaven většímu riziku škody způsobené výrobky nebo systémy v důsledku svého věku, úrovně gramotnosti, fyzické nebo duševní kondice nebo omezení, nebo neschopnosti posoudit informace o bezpečnosti výrobku“.

Libor DUPAL, 2016

2

Zajištění přístupnosti v normách

Dlouhodobá priorita Sdružení českých spotřebitelů

- Děti
- Senioři
- Osoby se zdravotním postižením

Podpořeno z Programu švýcarsko-české spolupráce

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Libor DUPAL, 2016

3

Zajištění přístupnosti v normách

Prezentace

- Vymezení pojmu *„zranitelný spotřebitel“*
- Přístupnost v normách metodicky
- Případová studie: Otevřený dopis „regulátorům“
- Případová studie: Autosedačky
- Závěry

Libor DUPAL, 2016

4

„Zranitelný spotřebitel“ - vymezení pojmu

- Evropské spotřebitelské právo a politiky: „průměrný spotřebitel“.
- Rozhodnutí Soudního dvora EU - „standard průměrného spotřebitele“: *“Spotřebitel, o kterém lze důvodně předpokládat, že je běžně informovaný, přiměřeně pozorný a obezřetný.”*
- ???

„Zranitelný spotřebitel“ - vymezení pojmu

- Publikace SČS, 2015
- Konferenční sborník
 - Vymezení „zvlášť“ zranitelného spotřebitele
 - Děti
 - Senioři
 - Osoby se zdravotním postižením

Přístupnost v normách metodicky

Východiska

- Přibližně 15% celosvětové populace vykazuje nějaký typ dočasného nebo trvalého zdravotního postižení ...
- Se stárnutím populace se zvyšuje potřeba přístupných systémů ...
- Úmluva o právech osob se zdravotním postižením OSN tvoří základní mezinárodní rámec pro řešení práv osob se zdravotním postižením.
- S uvedenými trendy bezprostředně souvisí prosazování zpracování norem a předpisů pro zboží, služby, vybavení a zařízení tak, aby přístupnost byla maximálně zohledňována.
 - Požadavky na normalizační orgány
 - Aspekty procesu tvorby norem

Přístupnost v normách metodicky

Mezinárodní normalizace

- ISO/IEC Guide 37, Instructions for use of products by consumers;
- ISO/IEC Guide 41, Packaging — Recommendations for addressing consumer needs; (vydáno v ČR jako TNI)
- ISO/IEC Guide 50, Safety aspects — Guidelines for child safety;
- ISO/IEC Guide 51, Safety aspects — Guidelines for their inclusion in standards;
- ISO/IEC Guide 59, Code of good practice for standardization;
- ISO/IEC Guide 71, Guide for addressing accessibility in standards;
- ISO/IEC Guide 76, Development of service standards — Recommendations for addressing consumer issues; (vydáno v ČR jako TNI)

Přístupnost v normách metodicky

Aplikace

- Teoretická východiska (pokyny ISO/IEC, CEN/CLC)
- (Dostupnost pokynů v češtině)
- Praktická aplikace v normách a předpisech

Přístupy k identifikaci požadavků a doporučení, týkajících se přístupnosti

- dosažení cílů přístupnosti;
- vyhodnocení lidských schopností a vlastností.

Přístupnost v normách metodicky

Příklady aspektů přístupu 1 - dosažení cílů přístupnosti

- Vhodnost pro nejrůznější uživatele
- Podpora individualizace
- Srozumitelnost
- Ovladatelnost
- Kompatibilita s ostatními systémy

Příklady aspektů přístupu 2 - lidské schopnosti a vlastnosti

- Senzorické schopnosti a vlastnosti (zrak, sluch)
- Fyzické schopnosti a vlastnosti
- Kognitivní schopnosti

Přístupnost v normách metodicky

Checklist

Příloha – Otázky napomáhající dosažení cílů přístupnosti (Check list)

V následující tabulce je uveden kontrolní seznam, který by měl zpracovatelům norem napomoci s případně, kdy použít různé otázky vztahující se k různým příležitostem uvedeným v kapitole 4. Otázky jsou uspořádány do směrnic a zaznamenávají odpovědi na každou z uvedených otázek, a to včetně případných informací o zdrojích těchto odpovědí. Do pravé sloupce tabulky s názvem „Napomáhající dosažení cílů přístupnosti“ se zapisují kontroly částí vyšetřovacího seznamu, které by mohly být odpovědné na dané otázky dotčené.

Otázka	Odpověď	Cíle normy/sílu dokumentu
1. a) Kdo jsou případní uživatelé systému, které uvedené v tomto vyšetřování dokumentu nebo které s ním souvisí?		
1. b) Měly být zohledněny všechny potřeby osob, mohou být vyloučeny na základě požadavků a doporučení obsahových v tomto vyšetřovacím dokumentu?		
1. c) Jaké jsou všechny kontroly použitelné v případě, pokud by mohly být použity systémy správnosti a tento vyšetřovací dokument?		
1. d) Jaké kontroly použijí výrobci na základě požadavků a doporučení obsahových v tomto vyšetřovacím dokumentu?		
2. a) Jaké jsou očekávané možnosti nastavení systému nebo součástí a tento vyšetřovací dokument?		
2. b) Jaké je doporučení poskytnuté informace týkající se změnách nebo požadavcích očekávané uživatelské poradě je o vstupy dotčené vyšetřovací dokumenty v této otázce?		
2. c) V jaké míře je v očekávání případných uživatelů může využít použít tohoto vyšetřovacího dokumentu?		
2. d) Jaká jsou očekávání uživatelů vzhledem k použití tohoto vyšetřovacího dokumentu?		
3. a) Jaké jsou požadavky uživatelů se systémy související s daným vyšetřovacím dokumentem by měl mít uživatel možnost poskytnout?		
3. b) Jaké jsou požadavky uživatelů se systémy, které souvisejí s daným vyšetřovacím dokumentem, by mohly být odpovědné pro některé uživatele obklopené pomocí		

top-normy

Přístupnost výrobků a služeb pro zvláště zranitelné spotřebitele (obsah a funkce technických norem)

Editace: LIBOR DUPAL

Publikace

Případová studie: Otevřený dopis

Východisko

- Vývoj harmonizované legislativy v EU ve vztahu k „přístupnosti“
 - Evropský akt o přístupnosti
 - směrnice týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů;

Situace

- Nespokojenost více subjektů se vztahem k ochraně zranitelných spotřebitelů s projednáváním směrnice
 - apel, aby potřeby „zvláště zranitelných spotřebitelů“ byly v evropské směrnici náležitě zohledněny

Případová studie: Otevřený dopis

Základní požadavky k zahrnutí do směrnice

1. Všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby by měly být přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
2. Většina digitálního obsahu je nyní k dispozici na mobilních zařízeních a prostřednictvím mobilních aplikací; směrnice proto musí zajistit přístupnost obou aplikací - webových i mobilních.
3. Většina online procesů vyžaduje interakci s dokumenty ke stažení; ty by měly být přístupné rovněž.

Případová studie: Autosedačky

Východisko

- Děti nejsou malí dospělí lidé!
 - Zcela specifické požadavky na bezpečnost
- ### Mezinárodní regulace a normalizace
- Normy pro autosedačky - zásadní příklad důležitosti norem pro bezpečnost dětí
 - Platformy mezinárodní harmonizace a normalizace
 - ISO a
 - Evropská hospodářská komise při Organizaci spojených národů (EHK OSN)

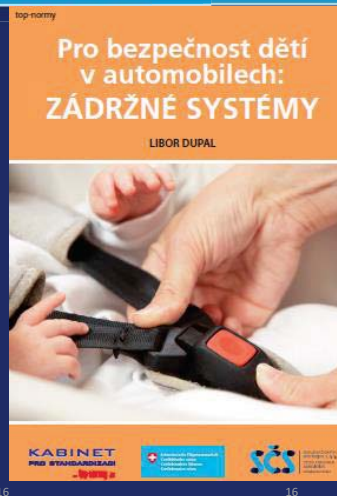
Případová studie: Autosedačky

- Příklady aplikace předpisů a norem na mezinárodní úrovni
 - Předpis EHK OSN č. 44 - Jednotná ustanovení pro schvalování zařízení pro dětské cestující v motorových vozidlech)
 - Předpis EHK OSN č. 129 - Jednotné podmínky pro schvalování zdokonalených dětských zádržných systémů používaných v motorových vozidlech – tzv. i-Size
 - Technická specifikace ISO/TS 22239:2009 (řešení snížení rizika úrazu z airbagu)
 - ISO 13216-1:1999 - Ukotvení ve vozidlech a příslušenství k ukotvení pro záchytné systémy pro děti (ISOFIX)

Případová studie: Autosedačky

Publikace

- Ve výrobě
- Zahrnuje: Bezpečná přeprava dětí se speciálními potřebami
- Brzy přijde!
<http://www.konzument.cz/publikace/top-normy.php>

Závěry

Zajištění přístupnosti prostřednictvím norem

1. Doporučuje se, aby na evropské, možná i globální úrovni byl **důsledně oddělován přístup ke zranitelnosti spotřebitele obecně od zvlášť zranitelných spotřebitelů.**
2. Tento přístup se doporučuje uplatňovat např. v normalizaci či při tvorbě národních politik a legislativy, kde to bude vhodné.
3. Všechny návrhy právních předpisů a norem, na evropské i na národní úrovni, které mají dopad na pohodu spotřebitelů, by měly obsahovat **posouzení přístupnosti.**
4. Doporučuje se přijmout kroky ke sladění pojetí bezpečnosti v sektorové výrobové legislativě s pojetím dle směrnice o obecné bezpečnosti výrobků („předvídatelné použití“).

Závěry

Zajištění přístupnosti prostřednictvím norem (2)

5. **Základní požadavky** k zahrnutí do směrnice o přístupnosti veřejných webových stránek
 - Všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby by měly být přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
 - Většina digitálního obsahu je nyní k dispozici na mobilních zařízeních a prostřednictvím mobilních aplikací; směrnice proto musí zajistit přístupnost obou aplikací - webových i mobilních.
 - Většina online procesů vyžaduje interakci s dokumenty ke stažení; ty by měly být přístupné rovněž.

Děkuji za pozornost

Kontakty

**SDRUŽENÍ ČESKÝCH SPOTŘEBITELŮ, O. S.
CZECH CONSUMER ASSOCIATION**

Pod Altánem 99/103; 100 00 Praha 10 – Strašnice
telefon: +420 261 263 574
e-mail: spotrebitel@regio.cz
www.konzument.cz

Bariéry

z pohledu osob se sluchovým postižením

Ing. Martin Novák
Mgr. Věra Strnadová

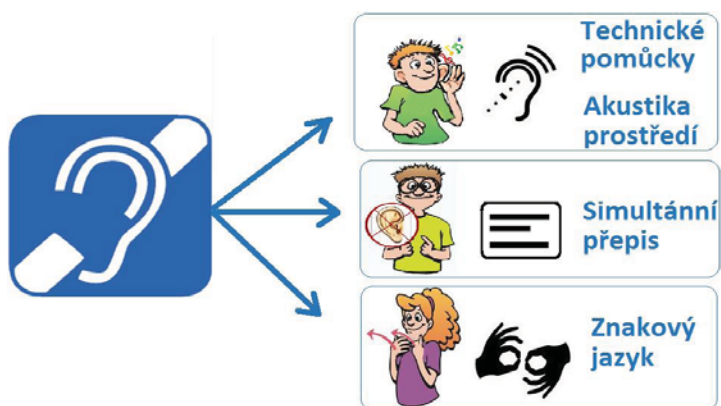
Česká unie neslyšících Praha

Tradičně vnímané a řešené bariéry

„Neviditelné“
bariéry

Tradičně podceňované

Pokud nejsou potřebné úpravy směřovány **na všechny skupiny osob se sluchovým postižením**, nelze je považovat za bezbariérové a neměly by být takto prezentovány.

To se týká nejen užívání budov, ale také výrobků, služeb, školství, dopravy, komunikační podpory a dalších oblastí.

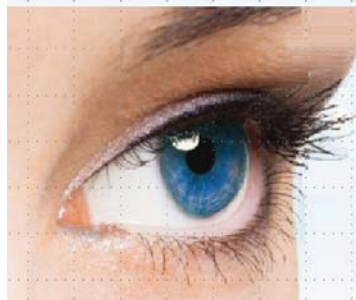
Martin Novák

Symbol „ucha nevyovídá o tom,
pro koho je daná bezbariérová úprava určena

Vstupy do budov a užívání zařízení budov
Výrobky běžné spotřeby
Služby
Dopravní a další informace

Místo sluchu zrak

Zvukové signály
musejí být i v optické formě.

Komunikace probíhá
pomocí zraku.

FOTO: <http://nasapsyche.blogspot.cz/2012/08/zrakove-vnimani-jako-ziskany-phenomen.html>

Bezbariérovost v užívání staveb

Vyhláška č. 492/2006 Sb.,
kterou se mění vyhláška č. 369/2001 Sb.
zabezpečující bezbariérové užívání staveb

- ▶ obecně pro jakoukoliv stavbu
- ▶ v případě vstupů do budov
- ▶ v případě výtahů
- ▶ v případě veřejných prostor a zařízení

VSTUPY DO BUDOV

Elektronický vrátný – bariéra pro neslyšící

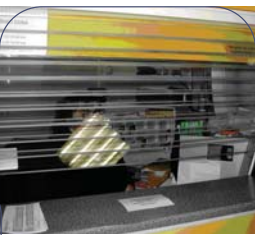
- Zdravotnická zařízení
- Policie
- Úřady
- Bytové domy

**Jak a kdy
ji najdou?**

Optické bariéry

Přepážky mají být v horní třetině těla vždy z průhledného materiálu.

Odlesky osvětlení na straně zákazníka znemožňují odezírání

Kouřové sklo znemožňuje odezírání.

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením Článek 9, odst. 1. písmeno a)

„Podporovat vývoj a výrobu bezbariérového vybavení vstupu do budov a vybavení veřejných prostor.“

Výrobky běžné potřeby a služby

Výrobky bez optické signalizace provozu

Bariéry v přístupu k mediálním službám

**Nepříznivé zákony
ke zpřístupňování TV vysílání
(komerční TV jen 15 % už 15 let)**

**Přístroje neumožňující
nahrávání skrytých titulků.**

**Služby poskytovatelů vysílání bez
vysílání skrytých titulků
(například 02 bez titulků).....**

FOTO: <http://prozeny.blesk.cz/clanek/pro-zeny-volny-cas-koktaj-koktaj111071jak-vypada-typicka-ceska.html>

A screenshot of a Google search results page for the query "Pouze telefonicky". The search bar shows the query and a magnifying glass icon. Below the search bar, there are navigation options: "Vše", "Obrázky", "Mapy", "Zprávy", "Nákupy", "Více", and "Vyhledávací nástroje". The search results show a "Přibližný počet výsledků: 991 000 (0,66 s)". The first result is "Recepce - objednávání pacientů - pouze telefonicky" with a URL and a description. The second result is "Recepce - objednávání pacientů - pouze telefonicky" with a URL and a description. The third result is "OBJEDNÁVKY PŘIJÍMÁME POUZE TELEFONICKY" with a URL and a description. The fourth result is "Ordinační hodiny - AUDIO-FON Brno foniatrie, audiologie ..." with a URL and a description.

Děkujeme za pozornost

Česká unie neslyšících

Ing. Martin Novák
martin.novak@cun.cz

Mgr. Věra Strnadová a
Vera.strnadova@seznam.cz

Otevřený dopis z 10. března 2016 ke třístrannému jednání o evropské směrnici týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů

Pozn.:

S ohledem na vývoj projednávání nové směrnice týkající se přístupnosti webových stránek veřejných subjektů sepsala zhruba dvacítko evropských organizací, subjektů a osob se vztahem k hendikepovaným osobám dopis, ve kterém apeluje, aby potřeby „zvláště zranitelných spotřebitelů“ byly v evropské směrnici náležitě zohledněny.

Dopis byl adresován evropským i národním orgánům členských států, které se na vývoji předpisu podílejí.

Přinášíme pracovní překlad dopisu s tím, že adresáti i podepsaní jsou v plném rozsahu uvedeni v originále, který rovněž přikládáme.

Sdružení českých spotřebitelů

Obracíme se na vás, abychom veřejně vznesli své obavy ohledně nedávných návrhů Rady, které výrazně snižují rozsah zmíněné směrnice.

Důrazně namítáme proti dalekosáhlým výjimkám navržených Radou, neboť ty by bránily milionům občanů v přístupu k digitálnímu obsahu a službám, které dnes každý občan vnímá jako samozřejmost. Apelujeme na členské státy, aby zajistily 80 milionům osob se zdravotním postižením a 150 milionům starších lidí, kteří žijí v Evropské unii, aby měli rovný přístup k digitálnímu trhu a veřejným službám poskytovaných on-line občanům v EU.

Rovný přístup k informacím je lidským právem zakotveným v Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením (UNCPRD). Rovný přístup k on-line veřejným službám, bez ohledu na subjekt, který poskytuje tyto služby, je něco, na co má každý evropský občan nárok.

Je nepřijatelné přijmout legislativu, která by odmítala potenciálně milionům občanů přístup k digitálnímu světu, ve kterém dnes žijeme. Je nepřijatelné legalizovat digitální překážky, které by vyloučily miliony lidí z plného zapojení ve společnosti.

Dále uvádíme základní požadavky, které považujeme za nezbytné zahrnout do směrnice:

- Všechny webové stránky institucí poskytujících veřejné služby by měly být přístupné všem, včetně případů, kdy jsou tyto služby poskytovány soukromými subjekty.
- Většina digitálního obsahu je nyní k dispozici na mobilních zařízeních a prostřednictvím mobilních aplikací; směrnice proto musí zajistit přístupnost obou aplikací - webových i mobilních.
- Většina online procesů vyžaduje interakci s dokumenty ke stažení; ty by měly být přístupné rovněž.

Dále se domníváme, že přístupnost se musí stát základním předpokladem, kdykoliv jsou použity veřejné prostředky na financování rozvoje webových stránek, digitálního obsahu, mobilních aplikací nebo jiného digitálního obsahu či softwaru v souladu s požadavky stanovenými v UNCPRD a směrnice EU o veřejných zakázkách z roku 2014. Veřejné prostředky by neměly být použity na financování obsahu, který nezajišťuje přístupnost.

Fragmentace mezi národními předpisy a normami snižuje výhody jednotného digitálního trhu pro firmy i spotřebitele s postižením či starší spotřebitele. Je zapotřebí harmonizovaného přístupu ke zvýšení sociálních přínosů, snížení nákladů a stimulace inovací. Čím více výjimek bude ve směrnici povoleno a čím více bude omezena její působnost, tím bude méně efektivní harmonizace.

Žádáme také, aby ministři zajistili, že ustanovení v této směrnici budou skloubena a sladěna s budoucím Evropským aktem o přístupnosti. Je zásadní, aby žádné základní služby a služby obecného zájmu nebyly z její působnosti vyloučeny.

Technologie konvergují, web, non-web a software jsou neustále propojeny. Evropská norma o přístupnosti informačních a komunikačních technologií (EN 301 549) byla přijata v roce 2014. Jsme přesvědčeni, že tato norma by měla být plně využita pro účely této směrnice.

Aby tato právní úprava cosi změnila a měla smysluplný vliv, je nutné, aby měli uživatelé účinné právo na nápravu. Solidní vymáhání musí zahrnovat určení zodpovědných národních orgánů pro dozor, včetně pokut, které by byly efektivní, přiměřené a odrazující.

Apelujeme proto na ministry, aby zajistili, že pověří své vyjednávací týmy, aby prosazovaly práva občanů při projednávání ustanovení výše zmíněné směrnice s členy Evropského parlamentu.

Věříme, že vlády by měly pracovat na zajištění toho, že každý může mít prospěch z digitální revoluce. Ačkoli mnoho osob se zdravotním postižením a starších lidí se setkává s překážkami ve fyzickém světě, není důvod vytvářet nové překážky v digitálním světě. Žádáme ministry, aby využili tuto jedinečnou příležitost změnit lidské životy milionům občanů se zdravotním postižením a starším osobám, lidem, kteří by měli prospěch z širšího přístupu k digitálním veřejným službám a užili si tak svých základních práv, jakožto i práva vnitřního volného trhu a poskytování služeb. Apelujeme na ministry, aby učinili naši společnou budoucnost plně integrovanou.

Nikdo by neměl být vyčleněn.

Podpisy:

(viz originální text)

Open letter

To

Ministers in charge of Digital Affairs in all EU member states
 Chairs of National Parliament's Committees in charge of Digital Affairs
 Permanent Representatives of all EU member states

Copy:

Permanent Representatives, Dutch Presidency
 Dita Charanzová MEP, Rapporteur
 Vicky Ford MEP, Chair of IMCO Committee
 Members of the European Parliament Disability Intergroup
 Members of the European Parliament Intergroup on Ageing and Solidarity between Generations
 Roberto Viola, Director DG Connect, European Commission

10 March 2016

Re: Trilogue Negotiations on EU Directive on Accessibility of Public Sector Bodies' Websites

We are writing to publicly raise our concerns about recent Council proposals to significantly reduce the scope of the above EU directive.

We strongly object to the far-reaching exemptions proposed by the Council as these would prevent millions of citizens from accessing digital content and services that every citizen takes for granted today. We are calling on Member States to ensure that the 80 million persons with disabilities, and the 150 million older people, who live in the European Union have equal access to the Digital Single Market and the online public services provided to citizens in the EU.

Equal access to information is a human right enshrined in the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities (UNCRPD). Equal access to online public services, regardless of the entity providing those services, is something to which every European citizen is entitled.

It is not acceptable to adopt legislation that would potentially deny millions of citizens access to the digital world we live in today. It is not acceptable to legalise digital barriers to employment. It is not acceptable to exclude millions from full participation in society.

The following essential requirements should be taken on board to ensure that the directive makes a difference in people's lives:

- All public sector bodies' websites and websites delivering public services should be accessible to all, including when these services are delivered by private entities.
- Most digital content is now accessed on mobile devices and through mobile applications, therefore the directive must ensure accessibility of both mobile web and mobile applications.
- As most online processes require interaction with downloadable documents, these should be accessible too.

Furthermore, we believe that accessibility should be a prerequisite wherever public money is used to fund the development of websites, digital content, mobile apps or other digital content or software, in line with requirements in the UNCRPD and the 2014 EU Public Procurement Directive. Public funds should never be used to fund inaccessible content.

Fragmentation among national regulations and standards reduces the benefits of the Digital Single market for companies and consumers with disabilities and older consumers alike. A harmonised approach is needed to increase social benefits, reduce costs and stimulate innovation. The more exclusions allowed in the directive and the more reduced its scope, the less effective harmonisation will be.

We also want Ministers to ensure that provisions in the directive are articulated with, and complementary to, those in the future European Accessibility Act. It is paramount that no essential or general interest services are excluded.

Technologies are converging. Web, non-web and software interconnect all the time. A European standard on accessibility of information and communication technologies (EN 301 549) was adopted in 2014. We believe that this standard should be used in full for the purpose of this directive.

For this legislation to make a difference and have meaningful impact, users need to have an effective right to redress. Robust enforcement should therefore include dedicated national enforcement bodies, as well as penalties that are effective, proportionate and dissuasive.

We are therefore urging Ministers to ensure that they instruct their negotiating teams to uphold the rights of all citizens when discussing the provisions in the aforementioned Directive with Members of the European Parliament.

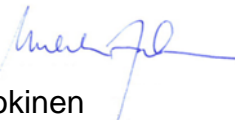
We believe that governments should work to ensure that everyone can benefit from the digital revolution. Although many persons with disabilities and older people face barriers in the physical world, there is no reason to create new barriers in the digital world. We are urging ministers to seize this unique opportunity to make a difference to the lives of millions of citizens with disabilities and older people, people who should benefit from wider access to digital public services in order to enjoy their fundamental rights, as well as Internal Market rights of freedom of circulation and services provision. We are urging Ministers to make our collective digital future fully inclusive and not to fail European citizens.

No one should be left behind.

Signatories:

Yannis Vardakastanis
President, European Disability Forum

Markku Jokinen
President, European Union of the Deaf

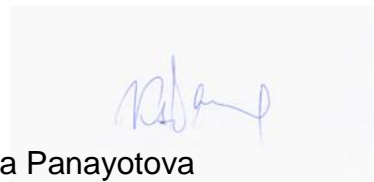
Anne Sophie Parent
Secretary General, AGE Platform Europe

Marcel Bobeldijk
President, European Federation of Hard of Hearing People

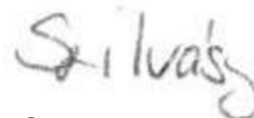
Stephen Russell
Secretary General, ANEC

Kapka Panayotova
President, European Network of Independent Living

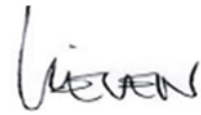
Wolfgang Angermann
President, European Blind Union

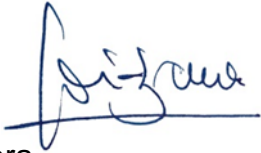
Zsuzsanna Szilvasy
President, Autism Europe

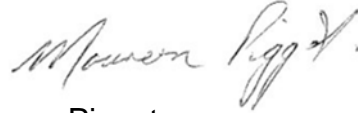
Boris Sustarsic
President, European Alliance of
Neuromuscular disorders association

Lieven Bauwens
Secretary General, International
Federation for Spina Bifida and
Hydrocephalus

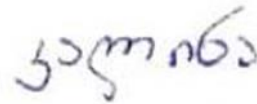
Sonia Zamora
President, European Federation of
Parents of Hearing Impaired Children

Maureen Piggot
President, Inclusion Europe

Michael Kalmár
Chairman, European Dyslexia
Association

Olga Kalina
Chair, European Network of (Ex)Users
and Survivors of Psychiatry

Lieke Zaeyen
Vice President, Action Européenne
des Handicapés

Miguel Ángel García Oca
President, International Federation of
Persons with Physical Disability

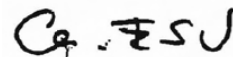
Ricard López
President, European Deafblind
Network

Jean-Luc Simon
Chair, Disabled Peoples' International
European Region

Teresa Amat
President, European Association of
Cochlear Implant Users

Christina Fasser
President, Retina International

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 3.12.2012
COM(2012) 721 final

2012/0340 (COD)

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY
o přístupnosti internetových stránek subjektů veřejného sektoru

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2012) 401 final}

{SWD(2012) 402 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Tato důvodová zpráva podrobněji představuje návrh nové směrnice, jejímž cílem je sblížení právních a správních předpisů členských států v otázce přístupnosti internetových stránek subjektů veřejného sektoru.

Směrnice podporuje členské státy při naplňování jejich závazků ve věci přístupnosti internetových stránek, jakož i závazku řídit se Úmluvou Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením, pokud jde o internetové stránky subjektů veřejného sektoru.

Přístupnost internetových stránek je výsledkem zásad a postupů, které mají být při tvorbě internetových stránek dodržovány, aby byl obsah daných stránek přístupný pro všechny uživatele, zejména osoby se zdravotním postižením¹.

1.1. Cíle a souvislosti návrhu

Trh tvorby internetových stránek tvořilo v roce 2009 ve 27 členských státech EU zhruba 175 000 podniků. Zaměstnával přibližně 1 milion lidí a dosáhl obratu ve výši 144 miliard EUR².

Evropský trh s produkty a službami souvisejícími s přístupností internetových stránek se odhaduje na 2 miliardy EUR. Vzhledem k tomu, že prozatím je přístupných méně než 10 % internetových stránek, existuje zde významný potenciál růstu. Počet občanů s funkčním omezením či zdravotním postižením (15 % populace EU v produktivním věku, tedy 80 milionů lidí) se v důsledku stárnutí obyvatelstva v Unii pravděpodobně výrazně zvýší.

Přístupnost internetových stránek je pro subjekty veřejného sektoru velmi důležitá, protože jim umožňuje rozšířit pole působnosti a plnit své poslání vůči veřejnosti. Počet internetových stránek, které poskytují služby elektronické veřejné správy (v EU asi 380 500), a internetových stránek veřejného sektoru (v EU více než 761 000) rychle roste. Většina členských států již v otázce přístupnosti internetových stránek přijala právní předpisy či podnikla jiná opatření. Mezi těmito právními předpisy a opatřeními však existují výrazné rozdíly.

Neharmonizované vnitrostátní přístupy k přístupnosti internetových stránek vytváří překážky na vnitřním trhu. Dodavatelé, kteří působí přeshraničně, jsou vystaveni dodatečným výrobním nákladům. Tato situace omezuje hospodářskou soutěž, konkurenceschopnost a hospodářský růst, protože podnikům, zejména malým a středním podnikům, chybí ke zvládnutí všech specifikací a postupů potřebné znalosti a schopnosti.

¹ Podle úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením **zahrnují** osoby se zdravotním postižením osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními.

² Trh tvorby internetových stránek se počítá jako součet ekonomických činností; NACE Rev. 2 v třídách J6201 – Programování a J6312 – Činnosti související s webovými portály. Zdroj: Eurostat, Podrobná roční statistika podnikání ve službách (NACE rev. 2 H–N a S95), on-line datový kód sbs_na_1a_se_r2).

Vnitrostátním orgánům a hospodářským subjektům není jasné, které specifikace přístupnosti internetových stránek pro potenciální přeshraniční služby si mají zvolit či který politický rámec je v této oblasti nejvhodnější.

Harmonizace vnitrostátních opatření pro veřejný sektor na úrovni EU se tak ukazuje jako nezbytná podmínka k ukončení této roztržičnosti a k nastolení důvěry v trh přístupnosti internetových stránek.

Tato směrnice se zabývá internetovými stránkami subjektů veřejného sektoru, protože poskytují informace a služby, které jsou pro občany zásadní, a také proto, že veřejné výdaje mohou již samy o sobě vytvořit pro tvůrce internetových stránek značně velký a jistý trh.

Byly posouzeny náklady správních orgánů na dosažení souladu s požadavky. Z analýzy vyplynulo, že přínosy tyto náklady převažují.

Protože tvůrci internetových stránek jsou povzbuzováni k dosahování úspor z rozsahu, toto opatření bude mít za následek postupné přelévání pozitivních účinků dále, počínaje všemi dalšími internetovými stránkami subjektů veřejného sektoru.

Harmonizace povede k vytvoření lepších tržních podmínek a většího počtu pracovních míst, dosažení souladu s pravidly pro přístupnost internetových stránek bude levnější a bude přístupný větší počet internetových stránek, což bude ku prospěchu vládám, podnikům i občanům.

1.2. Technické souvislosti

Zúčastněné strany na celém světě v současnosti hojně využívají postupy vycházející z Kritérií úspěchu a požadavků pro úroveň souladu AA (Success Criteria and Requirements for Level AA conformance) ve verzi 2.0 pokynů pro přístupnost internetového obsahu (Web Content Accessibility Guidelines – WCAG 2.0) vydané konsorciem World Wide Web Consortium (W3C)³.

V rámci pověření Komise M/376 pro evropské normalizační organizace CEN, CENELEC a ETSI se připravuje evropská norma, která obsahuje přístupnost internetových stránek v souladu s WCAG 2.0 (včetně jejího použití na úrovni AA a souvisejících metod k posouzení souladu). Z výsledků této práce by měla vycházet harmonizovaná norma, jejímž účelem je poskytnout předpoklad souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek stanovenými v této směrnici.

Mezinárodní norma ISO/IEC 40500:2012⁴ o přístupnosti internetových stránek byla přijata Mezinárodní organizací pro normalizaci a Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC). ISO/IEC 40500:2012 je naprosto stejná jako původní WCAG 2.0.

1.3. Politické souvislosti

Přístupností internetových stránek se zabývají mnohé politické iniciativy na evropské úrovni: Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020 (přístupnost IKT); Akční plán „eGovernment“ na období 2011–2015 (inkluzivní a přístupné služby elektronické správy); „Digitální agenda pro Evropu“ (Komise navrhuje, aby internetové

³ Zdroj: <http://www.w3.org/WAI/>

⁴ http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=58625

stránky veřejného sektoru byly plně přístupné do roku 2015). Výzkum a vývoj technologických řešení v oblasti přístupnosti internetových stránek podporují programy EU pro financování (sedmý rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj, rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace). Další impuls pro zpřístupnění internetových stránek rovněž přinese revize směrnic o zadávání veřejných zakázek.

1.4. Soulad s ostatními politikami a cíli Unie

Podle článku 9 Úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením⁵ jsou členské státy a EU povinny přijmout vhodná opatření k zajištění přístupu osob se zdravotním postižením na rovnoprávném základě s ostatními mimo jiné k informačním a komunikačním technologiím, včetně internetu. Tato směrnice by měla zajistit účinné využívání harmonizované normy pro přístupnost internetových stránek, která by měla vycházet z výsledku pověření Komise M/376⁶.

Rozsah níže uvedeného návrhu je omezen na služby on-line poskytované prostřednictvím internetových stránek subjekty veřejného sektoru.

Návrh je v souladu s Evropským aktem přístupnosti⁷, který se v současné době připravuje a který se zabývá dostupností zboží a služeb, včetně informačních a komunikačních technologií. Evropský akt přístupnosti, s výhradou výsledků probíhajícího posouzení dopadů, se zaměří na soukromý sektor a podpoří realizaci závazku plného zpřístupnění internetových stránek přijatého v Digitální agendě pro Evropu tím, že rovněž zajistí přístupnost internetových stránek soukromého sektoru provozovaných poskytovateli základních služeb pro občany. Jedná se o internetové stránky, které nabízejí informace a interakce, např. uzavírání smluv, rezervace, účtování a platby a poskytování podpory.

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

2.1. Konzultace se zúčastněnými stranami

Byly provedeny četné veřejné konzultace a studie, jež se obracely na členské státy, odvětví a občanskou společnost s cílem určit problémy a potřeby:

- srovnávací studie „Sledování elektronické přístupnosti v Evropě“ z let 2010–2011⁸,
- studie s názvem „Ekonomické hodnocení ke zlepšení produktů a služeb souvisejících s přístupností elektronických technologií“⁹, semináře o přístupnosti internetových stránek (2008)¹⁰,
- veřejná konzultace na interaktivní internetové platformě Komise „Váš hlas“ (2008)¹¹,

⁵ <http://www.un.org/disabilities/default.asp?id=150>

⁶ <http://www.mandate376.eu/>

⁷ http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/2012_just_025_european_accessibility_act_en.pdf

⁸ Výsledkem této studie (pořízené v roce 2008 s kódem SMART 2008/0066) byly dvě výroční zprávy za roky 2010 a 2011 (<http://www.eaccessibility-monitoring.eu/researchResult.aspx>).

⁹ SMART 2009/00-72: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/study-economic-assessment-and-evaluation-recommendations-improving-e-accessibility-services-and>

¹⁰ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/consultation-workshop-web-accessibility-10-june-2008>.

¹¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0804:FIN:EN:PDF>

- průzkum nazvaný „Přístupnost internetových stránek v evropských zemích“¹²,
- srovnávací studie „Měření pokroku v přístupnosti internetových stránek v Evropě“ (2006–2008)¹³,
- skupiny odborníků z členských států zabývající se začleněním do informační společnosti (e-Inclusion) a inkluzivní komunikací¹⁴,
- přímé konzultace a setkání se zástupci hlavních organizací občanské společnosti, jako jsou Evropské fórum zdravotně postižených a Evropská unie nevidomých, platforma AGE a Evropská asociace pro koordinaci zastoupení spotřebitelů při normalizaci (ANEC), a se zástupci softwarového odvětví a Evropskou průmyslovou asociací¹⁵.

2.2. Posouzení dopadů

V řídicí skupině pro posuzování dopadů, které předsedá generální ředitelství pro informační společnost a média, je zastoupena široká škála útvarů a oddělení Komise, k nimž patří právní služba, generální sekretariát a generální ředitelství pro komunikaci, pro hospodářské a finanční záležitosti, pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění, pro podniky a průmysl, Eurostat, generální ředitelství pro zdraví a spotřebitele, pro informatiku, pro vnitřní trh a služby, a pro spravedlnost. Řídicí skupina má za úkol analyzovat různé otázky a názhledy týkající se tohoto návrhu a vést o nich diskusi.

Konečná verze posouzení dopadů obsahuje reakce na doporučení Výboru pro posouzení dopadů.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

3.1. Právní základ

Ustanovení čl. 114 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

3.2. Zásada subsidiarity

Zásada subsidiarity se použije, pokud otázky, kterými se tento návrh zabývá, nespádají do výlučné pravomoci EU.

Členské státy nemohou dostatečně dosáhnout cílů návrhu z těchto důvodů:

Návrh s sebou nese nadnárodní aspekty, které nemohou být vyřešeny opatřeními jednotlivých členských států. Ze studií a konzultací vyplývá, že opatření na vnitrostátní úrovni nepostačují

¹² Přístupnost internetových stránek v evropských zemích: úroveň souladu s nejnovějšími mezinárodními specifikacemi přístupnosti, zejména WCAG 2.0, a přístupy nebo plány k provádění těchto specifikací“ (SMART 2008/0068). <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/study-report-web-accessibility-european-countries-level-compliance-latest-international>

¹³ Srovnávací studie 2006–2008 „Měření pokroku v přístupnosti internetových stránek v Evropě“ (MAEC-1). Viz Empirica, WRC, RNIB, RNID, eWORX (2007), <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/assessment-status-eaccessibility-europe>

¹⁴ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/groups-supporting-e-inclusion-agenda>

¹⁵ European Information & Communications Technology Industry Association (Evropská průmyslová asociace pro informační systémy, komunikační technologie).

ke sblížení vnitrostátních opatření a koordinovanému provádění harmonizovaného přístupu.

Rozdílné přístupy jednotlivých států vytvářejí zátěž a překážky pro společnosti, které se snaží spolupracovat přes hranice. Omezuje se tím prostor pro vyspělý veřejný trh produktů a služeb souvisejících s přístupností internetových stránek a mohou tak také vznikat omezení mobility pro ty občany, kteří využívají pomocných technologií.

Účinnějšího využívání zdrojů by bylo možno dosáhnout pomocí harmonizovaných požadavků a účastí v programu spolupráce, jehož náplní by bylo sdílení osvědčených postupů, know-how a reakcí na technologický vývoj.

3.3. Zásada proporcionality

Zásada proporcionality je zohledněna, jelikož návrh se omezuje na minimální seznam (typů) internetových stránek, přičemž členské státy mají možnost tento seznam rozšířit.

Kromě toho jsou na uvážení členských států ponechány významné parametry provádění, například výběr orgánu, který bude odpovědný za ověřování souladu.

3.4. Návrh

Článek 1 – Předmět a oblast působnosti

Cílem směrnice je sblížení právních a správních předpisů členských států o přístupnosti internetových stránek subjektů veřejného sektoru stanovením harmonizovaných požadavků.

Návrh stanoví technická ustanovení, podle nichž musí členské státy zpřístupnit obsah určitých typů internetových stránek subjektů veřejného sektoru (dále jen „dotčené internetové stránky“). Typy internetových stránek zařazených na seznam obsahují informace a služby poskytované subjekty veřejného sektoru, které jsou nezbytné pro zapojení občanů do ekonomiky a společnosti a též k požívání práv občanů EU. Seznam uvedený v příloze byl vytvořen na základě srovnání v oblasti elektronické veřejné správy z roku 2001¹⁶.

Členské státy se mohou rozhodnout tento seznam typů internetových stránek rozšířit.

Článek 2 – Definice

Ve směrnici jsou objasněny pojmy vztahující se na internetové stránky, normy a veřejné subjekty. Terminologie vztahující se k obsahu na internetu a uživatelskému rozhraní je podobná terminologii používané konsorciem W3C v rámci jeho iniciativy týkající se přístupnosti internetu a v souladu s návrhem normy vycházející z pověření 376.

Článek 3 – Požadavky pro přístupnost internetových stránek

Požadavky na přístupnost internetových stránek jsou definovány ve dvou směrech/oblastech:

- zaměření na uživatele.
- zaměření na trh a interoperabilita.

Vzhledem k tomu, že požadavky se mohou změnit v důsledku převratných technologických a

¹⁶ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/egovernment-indicators-benchmarking-eeurope>

sociálních změn, musí být Komise zmocněna přijmout akty v přenesené pravomoci, kterými případně stanoví další harmonizované požadavky nezbytné k zajištění přístupnosti dotčených internetových stránek.

S cílem rychle dosáhnout současných politických závazků mají být výše uvedená ustanovení provedena do 31. prosince 2015.

Článek 4 – Harmonizované normy a předpoklad souladu

Tato směrnice je v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí č. 87/95/EHS a rozhodnutí č. 1673/2006/ES, které stanoví právní základ pro žádosti Komise adresované evropským normalizačním organizacím týkající se vypracování harmonizovaných norem, které mají zúčastněným stranám pomoci při poskytování předpokladu souladu. Odkaz na tyto normy by byl zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie* a měl by případně uvádět možnosti, které musí být zohlednit při používání těchto norem.

V jednom z bodů odůvodnění směrnice se uvádí, že dle očekávání budou v evropské normě, jež má být výsledkem mandátu 376, a následně v harmonizované normě, která by měla vycházet z výsledků této práce, zohledněna Kritéria úspěchu a požadavky pro úroveň shody AA (Success Criteria and Requirements for Level AA conformance) stanovené pro internetové stránky ve verzi 2.0 pokynů pro přístupnost internetového obsahu (Web Content Accessibility Guidelines – WCAG 2.0) vydané konsorciem W3C. Tyto technologicky neutrální specifikace poskytují základ pro požadavky na přístupnost internetových stránek.

Článek 5 – Evropské a mezinárodní normy a předpoklad souladu

Pokud nejsou k dispozici harmonizované normy, stanoví směrnice řešení týkající se předpokladu souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek pro dotčené internetové stránky, které splňují evropské normy nebo jejich části, jež Komise stanovila prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci. V rámci mandátu 376 se připravuje evropská norma, která obsahuje přístupnost internetových stránek.

Pokud není k dispozici tato evropská norma, stanoví směrnice rovněž řešení týkající se předpokladu souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek pro dotčené internetové stránky, které splňují části normy ISO/IEC 40500:2012, která zahrnuje Kritéria úspěchu a požadavky pro úroveň shody AA.

Článek 6 – Dodatečná opatření

Je potřeba dodatečných opatření, která by přispěla ke zvyšování povědomí, vytváření dohody o spolupráci a k růstu trhu.

Členské státy se vyzývají, aby usnadnily rozšíření přístupnosti internetových stránek také na jiné internetové stránky veřejného sektoru, než jsou stránky dotčené touto směrnicí, protože tím urychlí růst trhu a dosažení přístupnosti internetových stránek pro občany EU.

Článek 7 – Předkládání zpráv

Přístupnost internetové stránky by měla být průběžně sledována s ohledem na pravidelné

aktualizace webového obsahu. Od členských států se žádá, aby sledovaly internetové stránky subjektů veřejného sektoru za použití metodiky stanovené Komisí v souladu s postupem stanoveným v této směrnici. Metodika bude využívat přístupy k technickému hodnocení a odpovídající postupy převzaté z harmonizované normy, jsou-li dostupné a přiměřené, a bude zveřejněna v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Členské státy by měly mít možnost zavést pro tato ověřování vhodný mechanismus a určit odpovědné orgány.

Členské státy každoročně vypracují zprávu o výsledcích těchto sledování. Zpráva by měla také zahrnovat možné rozšíření seznamu typů internetových stránek, jakož i všechna dodatečná opatření podle článku 5, která byly podniknuta.

Postupy, jimiž členské státy zpravují Komisi, se stanoví v souladu s postupem stanoveným v této směrnici.

Článek 8 – Výkon přenesené pravomoci

Směrnice obsahuje ustanovení pro výkon přenesené pravomoci v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, který umožňuje normotvůrci přenést na Komisi pravomoc přijímat nelegislativní akty s obecnou působností, kterými se doplňují nebo mění některé prvky legislativního aktu, které nejsou podstatné. Takové řízení by bylo použito s cílem stanovit další požadavky na přístupnost internetových stránek stanovených v této směrnici, jak je uvedeno v článku 3, a určit evropskou normu nebo její části, které stanoví předpoklad souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek pro dotčené internetové stránky, které je splňují.

Článek 9 – Výbor

Komisi je nápomocen výbor uvedený v nařízení (EU) č. 182/2011. Jsou zde uvedeny odkazy na poradní a přezkumný postup, které se použijí podle článků této směrnice.

Článek 10 – Provedení

Směrnice stanoví datum, ke kterému mají být v platnosti právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí, na 30. června 2014.

Článek 11 – Přezkum

Přezkum uplatňování této směrnice by měl být proveden do tří let od jejího vstupu v platnost.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá důsledky pro rozpočet Unie.

Návrh

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o přístupnosti internetových stránek subjektů veřejného sektoru**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 114 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹⁷,s ohledem na stanovisko Výboru regionů¹⁸,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Trend směrem k digitální společnosti poskytuje uživatelům nové způsoby přístupu k informacím a službám. Poskytovatelé informací a služeb, mezi něž patří subjekty veřejného sektoru, stále více využívají internet k vytváření, shromažďování a poskytování široké škály informací a služeb on-line, které mají pro veřejnost zásadní význam.
- (2) Přístupnost internetových stránek se zakládá na zásadách a postupech, které mají být při tvorbě internetových stránek dodržovány, aby byl obsah těchto stránek přístupný pro všechny uživatele, zejména osoby s funkčním omezením, včetně osob se zdravotním postižením. Obsah internetových stránek zahrnuje textové i netextové informace a dále stahování formulářů a dvoustrannou interakci, např. zpracování digitálních formulářů, ověřování pravosti a transakce, jako je vyřizování záležitostí a plateb.
- (3) Akční plán „eGovernment“ na období 2011–2015¹⁹ vypracovaný Komisí vyzývá k rozvoji služeb elektronické správy, které zajišťují začlenění a dostupnost.

¹⁷ Úř. věst. C 110, 9.5.2006, s. 26, KOM(2005) 425 v konečném znění.

¹⁸ Úř. věst. C 9, 11.1.2012, s. 65–70.

¹⁹ KOM(2010) 743 v konečném znění, nezveřejněno v Úředním věstníku.

- (4) Ve svém sdělení „Digitální agenda pro Evropu“²⁰ Komise oznámila, že internetové stránky veřejného sektoru by měly být plně přístupné do roku 2015.
- (5) Rámcový program pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace²¹ a rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace²² podporují výzkum a vývoj technologických řešení problémů v oblasti přístupnosti.
- (6) Ratifikací úmluvy Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „úmluva OSN“) se většina členských států a Unie při jejím uzavření zavázaly „k zajištění přístupu osob se zdravotním postižením mimo jiné k informačním a komunikačním technologiím na rovnoprávném základě s ostatními“ a „k přijetí vhodných opatření [...] na podporu přístupu osob se zdravotním postižením k novým informačním a komunikačním technologiím a systémům, včetně internetu“.
- (7) Evropská strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020²³ vychází z úmluvy OSN a obsahuje opatření v několika prioritních oblastech, včetně přístupnosti internetu, s cílem „zajistit přístupnost zboží, služeb (včetně veřejných) a pomůcek pro osoby se zdravotním postižením“.
- (8) Nařízení (ES) č. 1081/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti²⁴, obsahuje ustanovení týkající se přístupnosti informačních a telekomunikačních technologií (IKT). Nezabývá se však podrobně tématem přístupnosti internetových stránek.
- (9) Rychle rostoucí trh přístupnosti internetových stránek tvoří řada hospodářských subjektů, k nimž patří subjekty zabývající se tvorbou internetových stránek nebo vývojem softwarových nástrojů k vytváření, spravování a testování internetových stránek, dále subjekty zabývající se vývojem uživatelských nástrojů, například internetových prohlížečů a souvisejících pomocných technologií, subjekty provádějící ověřovací služby a poskytovatelé odborné přípravy.
- (10) Několik členských států přijalo opatření vycházející z mezinárodně používaných pokynů pro navrhování přístupných internetových stránek, ale poskytnuté rady často odkazují na různé verze nebo úrovně souladu s uvedenými pokyny, nebo byly na vnitrostátní úrovni provedeny technické změny.
- (11) Dodavatelé v oblasti přístupnosti internetu zahrnují velký počet malých a středních podniků. Rozdíly ve specifikacích a předpisech týkajících se přístupnosti internetových stránek odrazují dodavatele, a zejména malé a střední podniky, od podnikání mimo své vlastní tuzemské trhy. Jejich konkurenceschopnosti a růstu brání dodatečné výdaje, které by museli vynaložit na vývoj a uvádění výrobků a služeb souvisejících s přístupností internetových stránek na trh.
- (12) Zákazníci jsou při nákupu internetových stránek a souvisejících výrobků a služeb vystaveni vysokým cenám za poskytování služeb nebo jsou v důsledku omezené hospodářské soutěže závislí na jediném dodavateli. Dodavatelé často upřednostňují

²⁰ KOM(2010) 245 v konečném znění/2.

²¹ Úř. věst. L 412, 30.12.2006, s. 1–43.

²² Úř. věst. L 310, 9.11.2006, s. 15–40.

²³ KOM(2010) 636 v konečném znění, nezveřejněno v Úředním věstníku.

²⁴ Úř. věst. L 210, 31.7.2006, s. 25.

autorsky chráněné „normy“ nebo jejich varianty, což později omezuje prostor pro interoperabilitu uživatelských aplikací a neomezený přístup k obsahu internetových stránek v celé Unii. Nejednotnost vnitrostátních předpisů snižuje přínos, který by přineslo vyměňování zkušenosti s reagováním na společenský a technologický vývoj s vnitrostátními a mezinárodními kolegy.

- (13) Je nezbytné, aby se na základě dohody o požadavcích na přístupnost k internetovým stránkám subjektů veřejného sektoru sblížovaly vnitrostátní opatření na úrovni Unie, a tím se zabránilo roztržitosti. Tvůrci internetových stránek by tak získali větší jistotu a rovněž by se posílila interoperabilita. Použijí-li se požadavky na přístupnost, které jsou technologicky neutrální, nebude to bránit inovacím, naopak by je to mohlo podpořit.
- (14) Harmonizovaný přístup by měl též subjektům veřejného sektoru a podnikům v Unii umožnit získat hospodářské a sociální výhody plynoucí z rozšíření služeb poskytovaných on-line, díky němuž osloví více občanů a zákazníků. To by mělo zvýšit potenciál vnitřního trhu s produkty a službami spojenými s přístupností internetových stránek. Výsledný růst toho trhu by měl podnikům umožnit přispět k hospodářskému růstu a vytváření pracovních příležitostí v Unii. Posílením vnitřního trhu by se měly investice do Unie stát přitažlivější. Státy by měly těžit z levnějšího poskytování přístupu k internetovým stránkám.
- (15) Občané by měli mít prospěch z širšího přístupu k službám veřejného sektoru on-line a měli by obdržet služby a informace, které jim usnadní požívat jejich práv v rámci Unie, zejména práva svobodně se pohybovat a pobývat na území Unie a svobody usazování a volného pohybu služeb.
- (16) Požadavky na přístupnost k internetovým stránkám vymezené v této směrnici jsou z hlediska technologií neutrální. Uvádějí pouze, které základní funkce musí být splněny, aby uživatel mohl vnímat nebo chápat internetovou stránku a její obsah a zacházet s nimi. Neupřeshňují však, jak toho má být dosaženo nebo jakou technologii je třeba zvolit pro konkrétní stránku, informaci on-line nebo aplikaci. Jako takové nemohou být tyto požadavky na překážku inovací.
- (17) Interoperabilita související s přístupností internetových stránek by měla být založena na obecně přijatých a používaných specifikacích, které zajišťují co největší slučitelnost internetového obsahu se současnými a budoucími uživatelskými aplikacemi a pomocnými technologiemi. Konkrétně by měl internetový obsah poskytnout uživatelským aplikacím společné vnitřní kódování přirozeného jazyka, struktur, vztahů a sekvencí, jakož i údajů jakýchkoli vestavěných součástí uživatelského rozhraní. Interoperabilita tak přinese prospěch uživatelům, protože jim umožní, aby k přístupu na internetové stránky kdekoli využili své uživatelské aplikace, a navíc mohou mít prospěch z většího výběru a nižších cen v celé Unii. Interoperabilita by prospěla také dodavatelům a odběratelům produktů a služeb souvisejících s přístupností internetových stránek.
- (18) Jak je zdůrazněno v Digitální agendě pro Evropu, při podporování trhů s internetovým obsahem by měly svou úlohu hrát veřejné orgány. Vlády mohou stimulovat trhy s internetovým obsahem tím, že zpřístupní informace veřejného sektoru za transparentních, účinných a nediskriminačních podmínek. Je to důležitým zdrojem možného růstu inovačních služeb on-line.

- (19) Směrnice by se měla zaměřit na zajištění toho, aby subjekty veřejného sektoru zpřístupnily určité typy svých internetových stránek, které jsou pro veřejnost zásadní, podle společných požadavků. Tyto druhy byly určeny ve srovnání v oblasti elektronické správy provedeném v roce 2001²⁵ a byly použity jako základ pro seznam uvedený v příloze.
- (20) Tato směrnice stanoví požadavky na přístupnost k některým typům internetových stránek subjektů veřejného sektoru. V zájmu usnadnění souladu dotčených internetových stránek s uvedenými požadavky a pro účely stanovení podrobných technických specifikací u těchto požadavků je nezbytné u dotčených internetových stránek, které splňují harmonizované normy, jež jsou vypracovány a zveřejněny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí č. 87/95/EHS a rozhodnutí č. 1673/2006/ES, stanovit předpoklad souladu. Podle uvedeného nařízení mohou členské státy a Evropský parlament vznést námitku proti harmonizovaným normám, pokud se domnívají, že normy zcela nesplňují požadavky na přístupnost internetových stránek stanovené v této směrnici.
- (21) Komise již vydala pověření M/376²⁶ evropským normalizačním organizacím, aby vytvořily evropskou normu stanovující funkční požadavky na přístupnost pro produkty a služby informačních a komunikačních technologií, včetně internetového obsahu, které by mohly být použity při veřejných zakázkách, jakož i pro jiné účely například pro zakázky v soukromém sektoru. Za tímto účelem se požaduje, aby evropské normalizační organizace úzce spolupracovaly s příslušnými fóry a konsorciemi pro odvětvové normy, včetně World Wide Web Consortium (W3C WAI). Z výsledků této práce by měla vycházet harmonizovaná norma, jejímž účelem by bylo poskytnout předpoklad souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek stanovenými v této směrnici.
- (22) Do doby, než budou odkazy na tuto harmonizovanou normu nebo její části zveřejněny, by měl být stanoven předpoklad souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek pro dotčené internetové stránky, které splňují evropské normy nebo jejich části, které stanovila Komise prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci. Kandidátem by mohla být evropská norma, která by měla být přijata na základě mandátu M/376.
- (23) Pro případ, že není k dispozici tato evropská norma, by měl být stanoven předpoklad souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek pro dotčené internetové stránky, které splňují ty části mezinárodní normy ISO/IEC 40500:2012, které zahrnují Kritéria úspěchu a požadavky pro úroveň souladu AA. Mezinárodní norma ISO/IEC 40500:2012 je naprosto stejná jako původní pokyny pro přístupnost internetového obsahu 2.0. Zúčastněné strany na mezinárodní i evropské úrovni obecně uznávají, že Kritéria úspěchu a požadavky pro úroveň souladu AA (Success Criteria and Requirements for Level AA conformance) stanovené pro internetové stránky ve verzi 2.0 pokynů pro přístupnost internetového obsahu (Web Content Accessibility Guidelines – WCAG 2.0) od konsorcia W3C zajišťují základ pro přiměřené

²⁵

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/egovernment-indicators-benchmarking-eeurope>

²⁶

<http://www.mandate376.eu/>

specifikace pro přístupnost internetových stránek. Bylo to zdůrazněno také v závěrech Rady o dostupné informační společnosti²⁷.

- (24) Soulad s požadavky na přístupnost internetových stránek by měl být neustále sledován, od původní tvorby internetové stránky subjektů veřejného sektoru po všechny následné aktualizace jejího obsahu. Harmonizovaná metodika sledování by zahrnovala způsob, jak jednotně ve všech členských státech ověřit míru souladu internetové stránky s požadavky na přístupnost internetových stránek, dále výběr reprezentativních vzorků a četnost sledování. Členské státy by měly každoročně podávat zprávu o výsledcích sledování a obecněji o seznamu opatření přijatých k provádění této směrnice.
- (25) Díky harmonizovanému rámci by se měly omezit překážky podnikání na vnitřním trhu pro odvětví tvorby internetových stránek a zároveň by se pro vlády a jiné subjekty měly snížit náklady na produkty a služby související s přístupností internetových stránek.
- (26) Za účelem zajištění, aby internetové stránky byly přístupné v souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek stanovenými touto směrnicí, by měla být na Komisi přenesena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 Smlouvy o fungování Evropské unie, aby tam, kde je to vhodné, dále tyto požadavky specifikovala a určila evropskou normu nebo její části, které v případě chybějících harmonizovaných norem stanoví předpoklad souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek pro dotčené internetové stránky, které splňují tyto normy nebo jejich části. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni. Při přípravě a vypracování aktu v přenesené pravomoci by Komise měla zajistit, aby byly příslušné dokumenty předány současně, včas a vhodným způsobem Evropskému parlamentu a Radě.
- (27) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení příslušných ustanovení této směrnice by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci. Přezkumné řízení by mělo být použito pro definici metodiky, kterou by členské státy měly používat ke sledování souladu dotčených internetových stránek s těmito požadavky. Pro určení způsobů, jak by členské státy měly Komisi podávat zprávy o výsledcích tohoto sledování, by měl být použit poradní postup. Tyto pravomoci by měly být vykonávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí.
- (28) Jelikož cíle této směrnice, totiž vytvoření harmonizovaného trhu pro přístupnost internetových stránek subjektů veřejného sektoru, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, protože je k tomu zapotřebí harmonizace různých pravidel, která v současnosti existují v rámci jejich právních systémů, a může jej tedy být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné,

²⁷

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/107014.pdf

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Cílem této směrnice je sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se přístupnosti obsahu internetových stránek subjektů veřejného sektoru pro všechny uživatele, zejména osoby s funkčním omezením včetně osob se zdravotním postižením.
2. Stanoví pravidla, podle nichž členské státy zpřístupní obsah internetových stránek, které provozují subjekty veřejného sektoru a jejichž typy jsou uvedeny v příloze.
3. Členské státy mohou rozšířit působnost této směrnice na jiné typy internetových stránek veřejného sektoru, než které jsou uvedeny v odstavci 2.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se použijí následující definice:

- 1) „Dotčenými internetovými stránkami“ se rozumí ty stránky, které jsou uvedené v čl. 1 odst. 2 této směrnice.
- 2) „Obsahem internetových stránek“ se rozumí informace, které mají být sděleny uživateli prostřednictvím uživatelské aplikace, včetně kódu nebo označení, jež vymezuje strukturu a prezentaci obsahu a interakce.
- 3) „Uživatelskou aplikací“ se rozumí software, který vyhledává a prezentuje internetový obsah pro uživatele, a zahrnuje internetové prohlížeče, přehrávače médií, moduly plug-in a další programy, které mohou napomoci při získávání a zobrazování obsahu internetových stránek a interakci s ním.
- 4) „Normou“ se rozumí technická specifikace přijatá uznaným normalizačním subjektem pro opakované nebo průběžné používání, jejíž dodržování není povinné, podle definice v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) č. 1025/2012.
- 5) „Mezinárodní normou“ se rozumí norma přijatá mezinárodním normalizačním orgánem podle definice v čl. 2 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 1025/2012.
- 6) „Evropskou normou“ se rozumí norma přijatá Evropskou organizací pro normalizaci podle definice v čl. 2 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) č. 1025/2012.
- 7) „Harmonizovanou normou“ se rozumí evropská norma přijatá na základě žádosti Komise za účelem uplatňování harmonizačních právních předpisů Unie podle definice v čl. 2 odst. 1 písm. c) nařízení (EU) č. 1025/2012.

- 8) „Subjektem veřejného sektoru“ se rozumí státní, regionální nebo místní orgány, veřejnoprávní subjekty podle definice v čl. 1 odst. 9 směrnice 2004/18/ES a sdružení vytvořená jedním nebo několika takovými orgány nebo jedním nebo několika takovými veřejnoprávními subjekty.

Článek 3

Požadavky na přístupnost internetových stránek

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly dotčené internetové stránky zpřístupněny
 - a) jednotným a přiměřeným způsobem, aby je uživatel mohl vnímat, zacházet s nimi a porozumět jim, přičemž bude přizpůsoben obsah, prezentace a interakce, a v případě nutnosti poskytnuty dostupné elektronické alternativy;
 - b) způsobem, který usnadňuje interoperabilitu s různými uživatelskými aplikacemi a podpůrnými technologiemi na úrovni Unie a v mezinárodním měřítku.
2. Členské státy provedou ustanovení odstavce 1 do 31. prosince 2015.
3. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 8, aby tam, kde je to vhodné, požadavky pro přístupnost internetových stránek uvedené v odstavci 1 dále upřesnila.

Článek 4

Předpoklad souladu s harmonizovanými normami

1. U dotčených internetových stránek, které splňují harmonizované normy nebo jejich části, na něž Komise v souladu s nařízením (EU) č. 1025/2012 vytvořila a zveřejnila odkazy v Úředním věstníku Evropské unie, se předpokládá, že jsou v souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek, na něž se vztahují uvedené normy nebo jejich části, stanovenými v článku 3.

Článek 5

Předpoklad souladu s evropskou normou nebo mezinárodními normami

1. V případě, že odkazy na harmonizované normy uvedené v článku 4 dosud nebyly zveřejněny, se u dotčených internetových stránek, které splňují evropské normy nebo jejich části, které byly stanoveny podle odstavce 2, předpokládá, že jsou v souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek, na něž se vztahují uvedené normy nebo jejich části, stanovenými v článku 3.
2. Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 8, aby stanovila evropské normy nebo jejich části uvedené v odstavci 1.

3. V případě, že odkazy na evropské normy uvedené v odstavci 1 dosud nebyly stanoveny, se u dotčených internetových stránek, jež splňují části normy ISO/IEC 40500:2012, která zahrnuje Kritéria úspěchu a požadavky pro úroveň souladu AA, předpokládá, že jsou v souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek stanovenými v článku 3.

Článek 6

Dodatečná opatření

1. Členské státy prosazují, aby internetové stránky obsahovaly prohlášení o své přístupnosti, zejména o svém souladu s touto směrnicí a případně dodatečné informace o přístupnosti ve prospěch uživatelů.
2. Členské státy přijmou opatření s cílem usnadnit uplatňování požadavků na přístupnost internetových stránek podle definice v článku 3 na všechny internetové stránky subjektů veřejného sektoru nad rámec dotčených stránek, zejména na internetové stránky subjektů veřejného sektoru, na něž se vztahují stávající vnitrostátní právní předpisy nebo příslušná opatření týkající se přístupnosti internetových stránek.
3. Členské státy podporují vhodné mechanismy pro konzultace o přístupnosti internetových stránek s příslušnými zúčastněnými stranami a zveřejňují vývoj v politice zpřístupňování internetových stránek spolu se zkušenostmi a zjištěními z realizace souladu s požadavky na přístupnost internetových stránek.
4. Členské státy spolupracují za podpory Komise na úrovni Unie s daným odvětvím a zúčastněnými subjekty občanské společnosti, aby pro účely ročního podávání zpráv podle čl. 7 odst. 4 byl přezkoumán vývoj trhu a technologií a pokrok v přístupnosti internetových stránek a aby docházelo k výměně osvědčených postupů.

Článek 7

Sledování a podávání zpráv

1. Členské státy sledují soulad dotčených internetových stránek s požadavky na přístupnost internetových stránek neustále a za pomoci metodiky stanovené v odstavci 4.
2. Členské státy předloží každý rok zprávu o výsledcích sledování prováděného podle odstavce 4, včetně údajů z měření a případně seznamu internetových stránek uvedených v čl. 1 odst. 3.
3. Tato zpráva musí též pokrývat opatření prováděná podle článku 6.
4. Komise prostřednictvím prováděcích aktů stanoví metodiku pro sledování souladu dotčených internetových stránek s požadavky na přístupnost internetových stránek stanovenými v článku 3. Tyto prováděcí akty se přijímají přezkumným postupem podle čl. 9 odst. 3. Metodika se zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie*.
5. Metodika uvedená v odstavci 4 zahrnuje:
 - a) četnost sledování a výběr vzorků dotčených internetových stránek, které mají být sledovány; a

- b) na úrovni internetových stránek popis, jak je třeba soulad s požadavky na přístupnost internetových stránek uvedenými v článku 3 prokázat, s přímým odkazem – pokud jsou k dispozici – na příslušné popisy v harmonizované normě podle článku 4a nebo v případě, že nejsou k dispozici, v evropských nebo mezinárodních normách podle článků 4 a 5.
6. Opatření pro podávání zpráv členských států Komisi stanoví Komise prostřednictvím prováděcích aktů. Tyto prováděcí akty se přijmou v souladu s poradním postupem uvedeným v čl. 9 odst. 2.

Článek 8

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci podle článků 3 a 5 je Komisi svěřena na dobu neurčitou počínaje dnem vstupu této směrnice v platnost.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomocí uvedených v člancích 3 a 5 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
5. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článků 3 a 5 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 9

Výbor

1. Komisi je nápomocen výbor. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.
3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 10

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 30. června 2014. Neprodleně sdělí Komisi jejich znění.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 11

Přezkum

Komise provede přezkum uplatňování této směrnice do tří let od jejího vstupu v platnost.

Článek 12

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 13

Určení

Tato směrnice je určena členskými státem v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda*

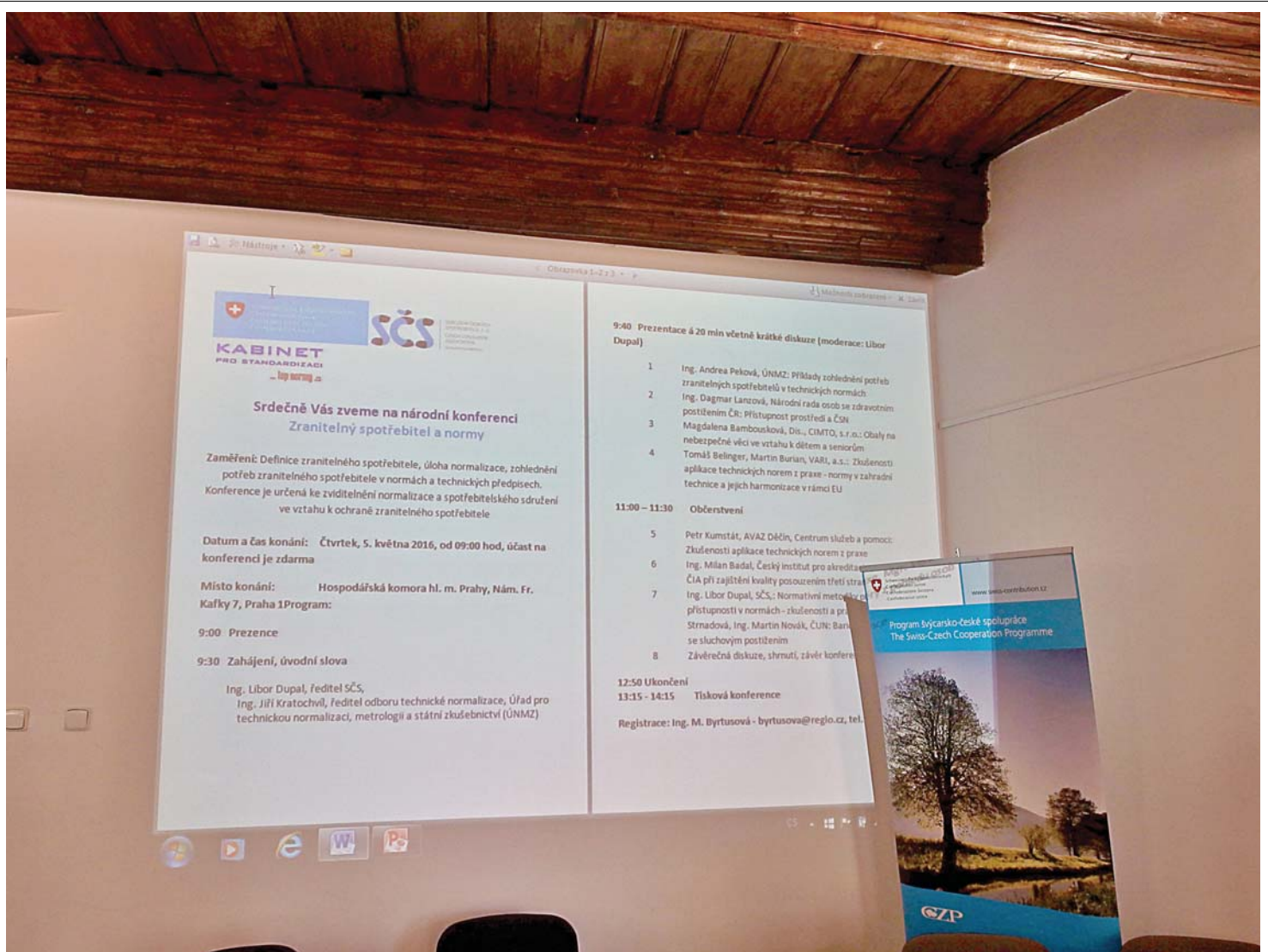
*Za Radu
předseda*

PŘÍLOHA

Typy internetových stránek subjektů veřejného sektoru

(podle čl. 1 odst. 2)

- 1) Daně z příjmu: prohlášení, oznámení o vyměření
- 2) Služby úřadů práce v oblasti hledání zaměstnání
- 3) Dávky sociálního zabezpečení: dávky v nezaměstnanosti, dětské přídavky, náklady na zdravotní péči (náhrada nebo přímé zúčtování), studentské granty.
- 4) Osobní doklady: pasy nebo řidičské průkazy
- 5) Registrace automobilů
- 6) Žádosti o stavební povolení
- 7) Prohlášení na policii, např. v případě krádeže
- 8) Veřejné knihovny, např. katalogy a nástroje pro vyhledávání
- 9) Žádosti o rodné a oddací listy a jejich vydání
- 10) Zápis k vyššímu vzdělávání nebo na univerzitu
- 11) Oznámení o změně bydliště
- 12) Služby související se zdravím: interaktivní poradenství o dostupnosti služeb, on-line služby pro pacienty, sjednávání termínů.

Národní konference - Zranitelný spotřebitel 5. května 2016

Jméno, příjmení, titul	organizace	Podpis
Antošová Ludmila, Ing.	Institut pro testování a certifikaci a.s.	
Badal Milan, Ing.	Český institut pro akreditaci, o.p.s.	
Bambousková Magdalena, Dis.	CIMTO, s.r.o	
Becková Monika, Ing.	EURO CERT CZ, a.s.	
Belinger Tomáš	Vari a.s.	
Bellman Immo, Ing.	MŽP	
Bergmannová Lenka	SČS	
Brynda Petr	ASO ČR	
Burešová Zdena, Judr.	SČS	
Burian Martin	Vari a.s.	
Byrtusová Martina, Ing.	Kastan	
Doležalová Renáta, Ing.	ÚNMZ	
Dupal Libor, Ing.	Kastan, SČS	
Dušková Pavla	SČS	
Haverová Martina, JUDr.	SINTEL, spol. s r.o.	
Hegedúšová Monika, Ing.	Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p	
Homoľka Lubor, Ing.	EURO CERT CZ, a.s.	
Houžvičková Zdena	Sotkvo	
Husák Blahoslav	SČS	
Chlubna Zdeněk, Ing.	ERGOTEST (CTN)	
Ing. Miloš Kavka	Státní zemědělská a potravinářská inspekce	
Kapoun Miroslav, Ing.	Ministerstvo zdravotnictví ČR	
Kramerius Bohuslav, Ing.	MEDI Consult	
Kratochvíl Jiří, Ing.	ÚNMZ	
Krejcar Petr	SČS	
Kryštof Kruliš	Asociace pro mezinárodní otázky	

Křivka Jan, Ing.	ÚNMZ	
Kubeš Petr, Ing.	ÚNMZ	
Kučera Jozef, Ing.		
Kumstát Petr	AVAZ Děčín	
Lanzová Dagmar, Ing.	Národní rada osob se zdravotním postižením ČR	
Mareček Petr	přepisovatel	
Matušínský Dalibor, Ing.	Sdružení pro oceňování kvality, z.s.	
Michalová Irena, Ing.	SČS	
Moravcová Ivana	Strojírenský zkušební ústav, s.p.	
Nejezchlebová Zuzana, Ing., CSc.	ÚNMZ	
Novák Libor, Ing.	SČS	
Novák Martin, Ing.	ČESKÁ Unie Neslyšících	
Novák Michal, Ing.	ÚNMZ	
Patková Lucie, Mgr.	Úřad vlády České republiky	
Peková Andrea, Ing.	ÚNMZ - přednášející	
Pernes Zdeněk, Dr.	RSČR	
Petrásková Věra	Český statistický úřad	
Plášková Alena	VŠE	
Pleskot Aleš, Ing.	Strojírenský zkušební ústav, s.p.	
Polák Ladislav	SČS	
Pražák Milan	SČS	
Přepisovatel	přepisovatel	
Příbylová Eva, Ing.	Ministerstvo zdravotnictví ČR	
Richter Jiří	ČVUT FEL	
Savin Jitka Mgr.	Ministerstvo dopravy	
Sersour Michaela, Ing.	ÚNMZ	
Sobotová Lenka, Ing.	Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p	
Strnadová Věra	Česká Unie Neslyšících	
Šesták Jindřich, Ing.	ÚNMZ	
Štefl Petr, Ing.	Český plynárenský svaz	
Švancar Stanislav	SČS	

Švancarová Alena, Mgr.	Národní koordinační centrum prevence úrazů, násilí a	
Vondrová Dagmar, Ing.	ÚNMZ	
Weischera Jan, Ing.	Hutnictví železa, a. s.	
Zemanová Anna	ČIA	

